Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم : نامريي څواك

ليکوال : بازمحمد عابد

دپښتې انځور : صديق ژکفر

خپرندوی : افغان ادبي بهير

اهتمام : مصطفی سالک

چاپ نېټه : ۱۳۸۲ لمريز

شمير : ۵۰۰ ټوکه

چاپځی : دانش کتابتون، قصه خواني بازار، پيښور

Ph: 2564513/ E- mail: danish2k2000@yahoo.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د " بهیر" د یارانو په نوم چې زه یې کیسې لیکنې ته هڅولې یم

عابد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عابد په نامريي څواک کې

نه يوازې زموږ په هيواد بلکې په ټوله نړۍ کې له پخوا زمانو راهيسې د شعر او نظم حکمراني ښه په درز کې روانه وه. خو دوخت په تيريدو ورو ورو د شعر او نظم د حاکميت واګې سستې شوې او ځای يې نثر ونيوه.د پښتو ادب په نړۍ کی لا تر اوسه د شعر او نظم حکمراني هماغسې په خپل ټول قوت او زور چليږي. په هر کال کې په لسګونو شعري ټولګې له چاپه راوځي، خو د نثري کتابونو چاپ بيا د ګوتو په شمار دی. بازمحمد عابد هم د نورو پښتنو ليکوالو په څير لومړی خپل قلم په شعر خوځولی دی، خو په دې وروستيو وختونو کې يې سمدلاسه د شعر له نيلي نه د نثر ميدان ته راودانګل او د ادبي هلو ځلو پايلې يې دادی اوس ستاسو تر مخ د لنډو کيسو په فورم کې غوړيدلي دي. دا چې عابد ولې د لنډې کيسې لوری نيولی دی، فکر کوم هغه په دې باور درلود چې دکيسې د اوريدنې او وينې سره مينه او شوق د انسان په خټه او فطرت کې اغږل شوی دی. همدا علت دی چې په تيرو وختونو کې به ډلې ډلې خلک په ديرو او حجرو کې راټوليدل او کرۍ شپه به د کيسو په اوريدنو سبا کوله. خو کله چې دانسان مشغولتيا او مصروفيتونه زيات شول نو د اوږدو کيسو د اوريدنې وخت هم ورسره کم شو. د دغې تشې د ډکولو له امله په نولسمه پيړۍ کې د اوږدوکيسو(ناول او رومان) تر څنګ لنډه کيسه په اوسنۍ بڼه او فني مفهوم رامنځ ته شوه پښتو ادب ته لنډه کيسه د شلمې پيړۍ په پيل کې لومړی د انګريزي ادب نه اردو ته او د اردو نه بيا پښتو ته راغله. د ځينو تاريخ ليکونکو په وينا په پښتو ادب کې د لنډې کيسې لومړنی ليکوال راحت زاخيلی صاحب دی چې د (کونډې نجلی) په نامه يې لنډه کيسه ليکلې ده. د شلمې پيړۍ په وروستيو کې لنډه کيسه يو څه ګړندۍ شوه او تر ننه پورې دادی ښه چابکه را روانه ده. بازمحمد عابد هم د دې کاروان په يون کې ورګډ شوی او خپله لومړنۍ ټولګه يې د (نامريي څواک) په نامه بللې ده. ما ته چې کله عابد ددې کتاب مسوده راکوله، نو زما وړانديز ورته دا و: زه به خپل ملاحظات په پنسل درته وليکم، وروسته فکر ورباندې وکړه، که په نظر سم درغلل هغه به اصلاح کړې او که سم نه و مه ورپسې ګرځه. عابد په موسکا کې را ته وويل: تغير او بدلون مې په وس نه دی پوره، څه چې په دې مسوده کې ليکل شوي دا بشپړ وګڼه. زه يو څه ټکنی شوم؟ خو په هر حال د عابد زياتې کيسې پخوا ما په مجلو کې لوستې وې او ډيرې مې خوښې شوې هم وې نو ځکه مې په ډايه زړه يو ځل بيا د هغه د کيسو په لوستلو پيل وکړ .

د عابد کيسې د موضوع له پلوه ډيرې ښې په زړه پورې او رياليستيکه بڼه لري او زموږ د ټولنې د ژونديو واقيعتونو يو ښکلی انځور دی. کرکټرونه يې هم د لنډې کيسې په تول پوره دي، د ګونګو او بې ځايه کرکټرونو څخه په کلکه ډډه شوی، ژبه او نثر يې هم خوږ دی. د وخت له پلوه هم چې وايي: لنډه کيسه بايد په يوه ناسته کې وويل شي؛ په تول پوره دي.البته د(ښاپيرۍ او ديو) ترعنوان لاندې چې څه ليکل شوي، کيدای شي چې ادبي ټوټه يې وبولو، نه لنډه کيسه. همدا رنګه زماله نظره په ځينو کيسوکې يو څه فني نيمګړتياوې هم شته. د بيلګې په توګه (او په کړس کړس مو وخندل) په کيسه کې پيل له پای سره په مستقيمه ليکه ترل شوی، غوټه يې صعود او نزول نه لري. نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه يې سسپنس (تلوسه) هم کمزورې او کيسې يوه ژورناليستيکه بڼه خپله کړې ده. همدا رنګه په ځينو کيسو کې منطقي استدلال هم د تامل وړ دی. د بيلګې په توګه : د (ميا صاحب) په کيسه کې د ميا کرکټر د خلکو په اصطلاح لوڅ برق دی. په هر لوبښي کې د هغه لوبښي رنګ غوره کوي، نو بيا د دوه ګوتو د ليک په تهديددومره ژر ځان بايلي چې دوه مياشتې له کاره پاتې کيږي. که په دې برخه کې کيسه لږه نوره هم غځيدلې وای او د ده نورې داسې چالاکۍ هم ښودل شوای وای چې ميا صاحب څنګه د تور غر قوماندان ته ځان رسوي او ځان له دې ستونزې راوباسي نو کيسې به يو څه طبعي بڼه غوره کړې وای. په هر حال زه دا نه غواړم چې کره کتنه وکړم. يوازې خپل نظر مې ښکاره کړ، کيدای شي ځنې لوستونکي يې په همدې بڼه خوښه کړي .

لنډه دا چې عابد زما په نظر د لنډې کيسې په ډګر کې لومړني ګامونه ايښي خو ګامونه يې پاخه او درانه دي. اميد لرم چې په راتلونکې وختونو کې به د حقيقت سره د خيال په مټو د لنډې کيسې په فورم کې نورې ښې پنځونې هم وکړي. زه عابد ته دلنډو کيسو د لومړۍ ټولګې د چاپ مبارکي وايم او هيله لرم چې تاسې به هم د هغه له خوږو کيسو خوندواخلی

ديپلوم انجنير ستانه مير زهير

پيښور ښار_ ۰۸/ ۰۹/ ۲۰۰۳

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميا صاحب

ځان يې په ميا صاحب مشهور کړی و، چالاکه سړی و، د جلال آباد د لاريې ډريورانو او کلينډرانو يې نه يوازې دا چې قدر کاوه، بلکې کرايه به يې هم ځنې نه اخيسته.

په لاره به چې روان و هسې په هسې به يې آواز کاوه چې: " بچ شه بچيه! ميا صاحب ته لاره ورکړه“

زموږ د نورو ډيرو کليوالو په څير يې د رخت د قاچاق کار کاوه.

يوه ورځ چې د قاچاق امر تورخم ته راغلی و، نو د ګمرك مامورينو لاره ډيره سخته کړې وه او که په چا به يې لاس بر شو، نو د رخت ګنډه به يې ترې واخيسته او د ضبط په کوټه کې به يې ترې واچوله. تير مازيګر و چې د تورخم دروازه د ګنډه مارو پر مخ خلاصه شوه. په لږه شيبه کې اوه اته موټرې له ګنډه مارو څخه ډك شول او يو پر بل پسې د روانيدو په حال کې وو.

زموږ موټر په دوهم لمبر حرکت وکړ. دوه درې ميله مزل به مو لا نه و کړی، چې د ناتارو ډزو آوازونه مو واوريدل. ډريور موټر د دوه غرونو تر منځ چې د سرك پر غاړه واقع وو- ودراوه.

له موږ نه د مخه چې کوم موټر حرکت کړی و، مجاهدينو د شلمان په لور ګرځولی و. دوه تنو مجاهدينو د شلمان له ګرځوني څخه زموږموټر ته په څادر خوځولو سره د حرکت کولو اشاره راکوله. زموږ ډريور چې رنګ يې الوتی و، له ځايه هم نه ښوريده. مجاهدينو زموږ په موټر ډزې پيل کړې او يوه سترګه يې ورته ناکاره کړه. بيا هم زموږ ډريور د حرکت جرئت ونه کړ، نو مجاهدينو زموږ په لور پياده حرکت راوکړ. يو څه اندازه چې رالنډ شول، نو ميا صاحب خپل خيرن څادر د تور سرك په غاړه قبلې ته هوار کړ او په لمانځه ودريد. مجاهدين دومره رالنډ شول چې د پښو کشارې يې هم اوريدل کيدو، نو ميا صاحب د پيش امام په څير په جار سلام وګرځاوه او په لوړ آواز يې وويل:

"سترې مه شئ مجاهدينو ورونو، سترې مه شئ".

او بيا يې هغه څادر چې لږه شيبه له مخه يې ترې د جانماز کار اخيستی و، ځولۍ کړ او غاړې ته يې واچاوه او و يې ويل:

واچوئ مجاهدينو ورونو ته چنده واچوئ، د حق په لاره کې جنګيږي او داچنده يې پر موږ او تاسې حق ده.

هر چا له خپلې ويرې دوه سوه او درې سوه افغانۍ چنده ورکړه. بلا پيسې ټولې شوې. ميا صا حب له څادر سره پيسې مجاهدينو ته ورکړې يوه وويل: مشره! دا څادر دې ترې واخله. مګر ميا صاحب ورته وويل: نه بچيه! څادر هم درسره يوسئ، چيرته خو به ترې د جانماز کار واخلئ، زما به هم ثواب درسره وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چندي له برکته زموږ پر مخ لاره خلاصه شوه او موټر حرکت وکړ. د شلمان ګرڅوني ته چې ورسیدو، ومو لیدل چې مجاهدینو یو عسکري موټر سوځولی و او څلور تنه عسکر یې هم وژلي وو. سکنې ماښام و چې کمې ډکې ته ورسیدو، په کمه ډکه کې عسکر برچه پك ولاړ وو، زموږ د موټر مخې ته راغله او د لارې پوښتنه یې وکړه. میا صاحب چې په مخکې سیټ کې ناست و، سر ور وایست او ویې ویل: " سره کافر راوتي دي، سره کافر" .

عسکرو په یوه منډه ټانکونو ته ځانونه ورسول او د تورخم پر لور یې حرکت وکړ او موږ په خپله مخه روان شو. تیاره په خوریدو وه، کابو ماخوستن و چې ګردي غوث ته نیږدې شوي وو. دا ځل میا صاحب له سر نه خولۍ را واخیسته او داسې یې وویل:

"د ظالم بچو! له مرګ نه خدای وساتلو. واچوئ د ګردي غوث چنده واچوئ. " او هر چا د خپل سر د صدقې په خاطر خپل وس چنده وکړه. میا صاحب له خولۍ نه څه پیسې په موټې کې نچوړي کړې او څه یې په خولۍ کې پریښودې او پر سر یې کړه.

په دې وخت کې ډریور موټر د ګردي غوث په تم ځای ودراوه. میا صاحب له شیشې نه موټۍ بهر کړ او ډریور ته یې وویل: استازه! حرکت وکړه، پیسې مې ورکړې. خو په حقیقت کې د ګردي غوث منجاور د میاصاحب په موټې په دواړو لاسونو زورونه کول، خو مجال و که میا صاحب موټۍ سستولو. په څه شواخون څه پیسې د منجاور لاس ته ورغلې او څه پیسې میا صاحب د واسکټ په جیب کې تخته کړې.

زه له میاصاحب سره په نیږدې سیټ کې ناست وم، یوه ټوټه مزل مو چې وکړو، نو د میاصاحب وار ونه شو، له جیب نه یې یو، یو نوټ را ایسته او په ورانه به یې اواروه. ما ترې په خبرو خبرو کې پوښتنه وکړه چې: میا صاحب که خدای مې نه غلطوي، تا خو په تورخم کې اودسماتی وکړ، ته چې هلته پر لمانځه ودریدې، اودس دې چیرته تازه کړی و؟

میا صاحب وویل: د ظالم بچیه اودس خو لا څه کوې چې پر لمانځه کې مې هم څه نه دي ویلي او هغه ځادر مې هم بې نمازه و. او په خبرو خبرو کې تیر ماخوستن خپل کلي ته ورسیدو .

څو ورځې میا صاحب کار ته لاړ نه شو، یوه ورځ مې ترې پوښتنه وکړه چې: میا صاحب ولې کار ته نه ځې؟ میا صاحب وویل: " بچیه لارې خرابې دي، لارې .

میاصاحب زموږ په ګاونډ کې اوسیده، یوه ورځ چې څنګه خپل کور ته ننوتم، میا صاحب هم راپسې ور وټکاوه. ور ووتم، و مې لیده چې ماشوم بچی یې په ترخ کې نیولی او یوه د خط لفافه یې په لاس کې ده، ویې ویل: " ته وګوره بچیه! چې دا خط چا رالیږلی دی، ما خو په عمر کې له چا سره د خطونو معامله نه ده کړې؟"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط مې خلاص کړ او ناڅاپه مې له خولې نه ووتل: د تور غر د مجاهدینو د جبهې له خوا. میا صاحب تندي ته ټس ورکړ او ویې ویل: " دا څه وایې دا! نور یې څه لیکلي دي. " او ما ورته د خط په لوستلو پیل وکړ.

"میا صاحب ستا په ښکاره شیطانت حکومتي قوې زموږ پر مجاهدینو حمله وړې وه، چې څلور تنه مجاهدین شهیدان شوي او هم یې له موږڅخه درنې وسلې نیولې دي، تا ته مو خبر درکړ، د دې هر څه ذمه وار ته یې ، د خپل مرگ انتظار وباسه" .

میا صاحب چې د خط متن واوریده، یو ځل بیا یې تندي ته ټس ورکړ. مړه خوله پرې را ماته شوه. زوی ته یې مخ راواړوه او ویې ویل: " بچیه، د لوږې به مړه شئ، زه پوهیدم دا ظالمان ما ژوندی نه پرېږدي. دا ټکه مې لا څو ورځې د مخه په زړه خوړلې وه، چې یوه ورځ نه یوه ورځ به مې دا ظالمان وژني" .

میا صاحب په ژړا او فریاد سرو، په دواړو لاسونو یې قوده قوده ږیره له مخه شلوله او په سرو سترگو یې د خپل کورمخه ونیوله. تقریباًً دوه میاشتې کار ته لاړ نه شو، په کلي کې هم په ویره ویره گرځیده، نیږدې و چې له لوږې سره مخ شي، زه هم خپل ضمیر ملامته کولم، یوه ورځ مې ورته وویل: میا صاحب، څه بې غمه دې خپلې گنډې کوه، هغه خط درته ما لیکلی و.

1988/ 02/ 03

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وخته اختر

چې خدای (ج) ته ښکاره وي، نو له بنده ګانو یې څه پرده. که رښتیا راباندې وایې، سږ کال خو مې تر پنځه ویشتمې روژې پورې د تراویج یو لمونځ هم نه و کړی، بلکې د ماخوستن لمونځ به هم رانه اکثر قضاء و.

د روژې شپږویشتمه شپه وه، چې د تره زوی مې له نږدې مدرسې نه قاري صاحب راوست. غوښتل یې چې په کور کې سره په ګډه ختم شریف ادا کړو. چا ته چې په ختم کې د ګډون بلنه ورکړی شوې وه، تقریباً پوره شوي وو. اودس مې وکړ. وټاکل شوه چې په درې شپو کې به ختم سر ته رسوو. قاري صاحب د ښکلې نوراني ږیرې سره ښکلی بلبلي غږ هم درلود او په ښکلي ترنم یې په اوله شپه څوارلس سپارې قرائت کړې .

د چایو په وقفه کې مې ترې پوښتنه وکړه چې قاري صاحب په سږنۍ روژه کې دې دا څویم ختم دی؟ قاري صاحب را ته وویل: د خدای (ج) کرم دی، خبره له شمیره وتې ده. د روژې له اولې شپې نه مې ترلسمې شپې پورې په مدرسه کې طالبانو ته ختم کړی دی. او بیا مې تر اوسه د دوستانو په دیرو کې د درو او څلورو شپو ختمونه ورکړي دي" .

په دوهمه شپه حجرې ته دوه درې دقیقې وروسته ورغلم. د ماخوستن جمعه ولاړه وه. د لمانځه نیت مې وتاړه. د حجرې په کونج کې مې د خوږو په قوتیو نظر پریوت، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کیدای شي د ختم اجنډا تغییر موندلی وي. د سنتو په وقفه کې مې د سترګو په کونجونو کې له یوه ملګري نه پوښتنه وکړه. هغه راته وویل:

"قاري صاحب چیرته د درې شپو ختم نیولی دی او زموږ ختم نن شپه ختموي " .

شپه تر نیمایي اوښتې وه، چې ختم شریف تر سره شو. قاري صاحب به لس پنځلس دقیقې په عربي او پښتو ژبو دعا ګانې ویلې او د ختم ګډون کوونکیو به دآمین په مزو ټرلې. هر چا د خوږو قوتۍ او ځانونه قاري صاحب ته نږدې کو ل چې د برکت دم پرې چوف کړي. او بیا هر چا د شکرانې په توګه قاري صاحب ته چنده ورکړه، بلا پیسې ټولې شوې او قاري صاحب په ډېره خوښۍ د شپې په څلورم پار کې د مدرسې لاره ونیوله.

قاري صاحب وروستی ختم هم زموږ په کوڅه کې په نږدې حجره کې نیولی و. په دوه شپو کې یې شپږ ویشت سپارې قرائت کړې وې. نهه ویشتم روژه ماتچې څنګه وشو، لږه شیبه به لا تیره نه وه، چې د شا و خوا علاقو نه د اختر د ډزوآوازونه پورته شول. زموږ په علاقه کې هم سرمستو ځوانانو دکلاشنکوفونواو تمانچو ډزې وکړې. دماخوستن تراذانه پورې د ډزوآوازونه دنږدې اولرې سیمونه اوریدل کیدل. زموږپه کوڅه کې چې چا د دریو شپوختم نیولی و، دهغوی له حجرې نه هم دکلاشنکوف ضربې چلیدلې دغه وخت قاري صیب په حجره راننوت اودسلام نه وروسته یې وویل :

ورونو اودسونه کوئ چې داڅلور پارې هم په خیر سره په ګینټه نیمه کې سرته ورسوو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ځوان چې دکلاشنکوف شپیلۍ یې په سپینه ټوټه پاکوله وویل:

))قاري صیب اوریدلي ې دي چې داخترپه شپه خو څوك تراویح نه کوي .((

قاري صیب وویل:

((اختر چیرته دی دخدای بنده، سبا خودیرشمه روژه پوره کیږي)). بل ځوان چې دکټ په لنګه ناست واو دسګریټ نه یې اوږده اوږده لوګي ایستل وویل:

))قاري صاحب، خدای دې اجر درکړي، پریږده چې داختر دشپې نه څه مزه واخلو ((.

قاري صیب چې دکورنۍ مشر ولیده چې حجرې ته راننوت ویې ویل:

))حاجي صاحب داځوانان نه پوهیږي. دخدای (ج) په عذاب ځانونه اخته کوي. سبا حقه روژه ده . راځئ چې بسم الله کړو، ختم به سرته ورسوو، انشاالله اجرونه به یې خدای (ج) درکړي.((

قاري صاحب به لا نورهم څه ویل خود کور له خوا حجرې ته لس دولس ماشومان په شورماشور راغلل او حاجي صاحب ته یې په فریادونو پیل وکړ. چابه ویلې زما جامې درزي سره پاتې دي، چا به دبوټانو او څپلیو غوښتنه کوله او چابه دجرابو او بنیانونو .

حاجي صاحب دماشومانو دضد په وړاندې تسلیم شو. دلوټونو بنډل یې له جیب نه راوایست. دقاري صاحب په اوږو یې لاس واچاوه دوه درې سوه روپۍ یې ورته په ګوتو کې کیښودې او ورته یې وویل: قاري صاحب دا د اختر برخه واخله. ماشومان دي، ضد کوي. اختر یې جوړکړو. په دعا کې به مو انشاالله نه هیروې .

قاري صاحب بې له دې چې پیسو ته وګوري، په جیب کې یې ننه ایستــې او په تریــو تــندي له حجرې ووت. حاجي صاحب په کشــرزوی غـــږ وکـــړچـــې دماشومانوداختربندوبست وکړي.

داخترله لمانځه وروسته مې څه په شواخون دقاري صاحب خواته ځان وررسواوه. ځان راته قاري صاحب ته په مبارکۍ ورکولو پوره وړی ښکاریدو. قاري صاحب دجومات نه په وتو کې و. دشاله خوا مې په اوږه ورته لاس کیښوده او په خوشالۍ مې ورته وویل چې:

قاري صاحب اختر دې مبارك شه سره د واړو ختمونو او روژو. ددې پرځای چې قاري صاحب راته ووایي چې ستادې مبارك شي، وویل:

))ظالمانو بې وخته اختر کړ((.

1999/ 01/ 21

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکه شپه

په ټوله هفته کې مو د جمعې شپې ته سترګې په لار وې. په زړه کې کرو او ريبو که څوك وطندار راپيښ شي او پروګرام ته مو بوځي. خو زموږ د خوارانو دومره تالې چيرته دي چې څوك مو پوښتنه وکړي. اوس خو خلك په نوم پسې ګرځي، خو بيا هم د جمعې شپې ته انتظار باسو په تيره بيا د مني په شپو ورځوکې چې د ودونو سيزن وي. خو مجال شته که څوك مو پوښتنه قدرې هم کوي.

تيره شپه تر ناوخته په ديره کې ناست وم او سازيان مې چې خامه خوله هلکان دي، هم له ځانه سره ايسار کړي وو. په زړه مې خوړلې وه چې نن شپه به هرو مرو خدای څوك راپيښوي او پروګرام ته به مو بوځي. او دا ځکه چې په سرای کې چې څومره سازنده ګان وو، ګردسره خلکو پروګرامونو ته بوتلي وو. څو وارې طبله چي او ربابي کورونو ته د تلو تکل وکړ، خوپه څه نه څه بانه به مې ايسارول، چې په دې کې دوه تنه ځوانان په سرای را ننوتل او داسې يې وويل:

_استاذه، دا ستا په خوا کې ديره ولې بنده ده ؟

_هغوی خو چيرته پروګرام ته تللي دي.

_دا خو ښه نه دي شوي، موږ ورپسې له کوم ځايه راغلو او دوی نه شته. دا به څنګه شي، هلته په حجره کې ياران راټول شوي دي او د پروګرام غوښتنه کوي، له تاسې سره به وخت نه وي؟

_ولې نه باداره، تاسې امر وکړئ، له چا پسې چې تاسې راغلي ياستئ هغوی ته هم زما د شاګردۍ شرف حاصل دی. زه حاضر يم چې له خپلو شاګردانو سره له تاسې سره ولاړ شم. د واده پروګرام دی ؟

_هو، د واده پروګرام دی، خو واده نن شپه نه دی. څو کسه ياران راټول شوي دي او پروګرام را څخه غواړي. که خوښه دې وي دا طبله چي او ربابي را سره کړه، د سندرو لپاره موږ سره شوقي شته دی.

په زرو روپو مې ورسره خبره جوړه کړه، د ميدان اسره مې هم په زړه کې وغوړيده، باجه مې غاړې ته واچوله او له ځوانانو سره په تکسي کې سواره شوو. په لږه شيبه کې د پروګرام ځای ته ورسيدو، سرمست ځوانان راټول شوي وو، ټوکې ټکالې يې کولې، کوټه د چرسو لوګو په سر اخيستې وه، زموږ په ليدو ځوانانو د " بري" اوازونه پورته کړل، له واره سره مو ساز سُر کړ، په غټه ږيره يو ځوان د ډلې له منځ نه را مخې ته شو او باجې ته کيناست. په سُر او لی نه پوهيده، خو ټوله شپه يې د زړه براس وايسته. زما نظر د يارانو په جيبونو و، هسې که به چا ترخ ګرولو ته لاس اوچت کړو، نو زما په زړه کې به وګرځيدل چې يو څه خو به د سندرمار له سره تاو کړي، خو يارانو پوخ قسم خوړلی وچې سره پيسه به ډمانو ته نه ورکوي. چا هم دا ځواني ونه کړه، شوقي ځوان تر هغې سندرې ويلې چې په کتابچه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې نوټ کړې سندرې خلاصې شوې. د سهار بانګونو ته به ګنټه نيمه پاتې وه، چې د زرو روپو سره يې رخصت کړو او د ديرې مخه مو ونيوله. څو قدمه به لا تللي نه وو، چې د سرك له غاړې نه را باندې پوليسو غږ وکړ:

ــدې خوا راشئ ، د خدای بې لمازانو، له کومې خوا نه راغلئ ؟

ــله دې نږدې کوټې نه صاحبه، پروګرام ته تللي وو.

ــپروګرام ته تللي وو، دې خولې ته دې وګوره، ته نه شرميږې چې په دې سپينه ږيره دې باجه غاړې ته اچولې ده او پی مخې هلکان دې ځان پسې کړي دي .

ــڅه وکړو صاحبه، مجبوري ده، همدا مو کسب دی.

ــغلی شه! د مجبور بچيه، دا طبلې او باجې خو تاسې د شوشا لپاره ګرځوئ، کار خو ستاسې دله توب دی، دله توب. څه پوه شوې، چې اوس دې تانې ته بوځم والله که مو نه سر خلاص شي او نه پښې.

ــڅه جرم خو مو نه دی کړی اولدار صاحب، اخير د يوې کلمې ورونه ياستو، له تاسې سره دا خبره ښه نه لګي.

ــغلی شه! د مسلمان بچيه، ته مسلماني پيژنې؟ د جمعې دا مبارکه شپه وګوره او ستاسو ډمتوب وګوره، ټوله شپه دې په ډمتوب رڼه کړې ده په دې مرداره جوسه چې اوده شې نو څنګه به د جمعې مونځ ته پاڅيږې، ته لا د مسلمانۍ خبرې کوې.

د جمعې مونځ پورې خو ډير وخت دی اولدار صاحب، ولې به نه پاڅيږو او که رانه پاتې شو، نو خدای به مو پرې نيسي.

ــډير دليلونه مه وايه، ته دې خوا شه، دا سر دې څنګه په ځای نه ودريږي، لکه چې ټوله شپه دې د چرسو په زور بدلې ويلي دي. پټيبنده، ته دا ولټوه چې چرس خو به ورسره نه وي؟!

ــولټوئ صاحبه، چرسي نه يم، خو لږ شان بې خوبه شوی يم.

پټيبند ورته وويل:

چرس ورسره نه شته اولدار صاحب، خو دوه شنه شنه لوټونه ورسره دي.

ــصرف دوه لوټونه نورې پيسې يې څه کړې، دې چوکره ګانو سره خو به يې نه وي سمبال کړي؟ دا چوکره ګان هم ولټوه.

ما ورته وويل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـنورې پيسې خو چا را نه کړې صاحبه، د واده شپه نه وه هسې پروګرام ته تللي وو .

ـزه خو په ځاى وايم چې هسې دله توب پسې راوتي استئ. مخکې خو مې دربانديې شك کړى و خو اوس په يقين بدل شو، په تاسې باندې د فحاشۍ پرچه کټ کوم چې درې څلور مياشتې په جيل کې تيرې کړئ، ايله به موعقلونه سرونو ته درشي.

ـد خداى خاطر وکړه اولدار صاحب، د ناحقو دعوې راباندې مه جوړوه. موږ غريب خلك يوو، له مزدورۍ پسې راوتي يوو.

ـزه به تاسې ته دا مزدوري وښيم. ډمان چې پروګرامونو ته ځي، نو په زرګونو روپۍ له ځانه سره راوړي. تاسې سره خو همدا دوه لوټونه دي، چې ستاسې په دله توب دلالت کوي. نورې پيسې مو څه کړې؟ شابه وښايه که نه تاڼې ته نږدې شوي يوواو چې يو ځل مې تاڼې ته حواله کړئ، بيا نو زما له لاسه هيڅ نه کيږي، سيوا له دې نه چې پرچه دربانديې کټ کړم. او دا دوه لوټونه بيا تاسې په تاڼه کې نه شي خلاصولى.

ـد خداى خاطر وکړه اولدار صاحب، موږڅه ګناه کړې ده، چې هغه غر او دغه غر را ته ولې، سمه خبره وکړه.

ـپه سمه خبره تاسې پوهيږئ؟

-سمه خبره نو څنګه وي، که دې لوټونو ته مو سترګې نيولي وي، نو دا درواخلئ او موږ پريږدئ چې په خپله مخه لاړ شوو.

ـپټيبنده، سړى خو لارې ته راغى. څنګه دې خوښه ده، که تاڼې ته يې حواله کوو، نو د خداى مسکينان دي، ډير به په عذاب شي.

يره اولدار صاحب، زه خووايم چې دا لوټونه به ترينه په دې خاطر واخلو چې بيا په دې مبارکه شپه ډمتوب ته زړه ښه نه کړي.

پيښور، لالي باغ

2000/ 05/ 11

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضــــرورت

شپه په پخیدو وه، تازه،تازه مې سترګې سره ورغلې ولې، خو د دروازې د بې دریغه ټکاري سره بیدار شوم. سودا مې شوه، دروازې ته ورغلم او د وره تر شا مې وپوښته:

-څوك يې؟

-یار، زه یم سرمست؛ ته لږ بهر راووځه! څه ضروري کار درسره لرم.

دروازه مې خلاصه کړه، سترې مشي مې ورسره وکړه او په داسې حال کې چې په سترګو مې ګوتې موښلې او اوږده اوږده اسویلي مې ایستل؛ ورته ومې ویل:

سرمست خان، خدای دې خیر کړي، څنګه دې په دې ناوخته پيښه راوکړه؟

-یار، حال د ویلو نه دی، خو څه مې کړي وی، ضرورت راپه مخه کړی یم، که نه په دې نیمه شپه مې له خوبه نه راپاڅولې.

-بیا هم خبره څه ده؟

-خبره خودا ده، چې کور ودانه مې د اولاد بیماره ده، دومره پیسې راسره وې چې هسپتال ته مې پرې ورسوله، ډاکتر وايي چې کیس سنګین دی او اپریشن ته ضرورت دی، که ته یو دوه زره روپۍ راکړې، نو وبه مې ګټې.

-دا څه وایې؟ خدای دې خیر پیښ کړي.

-خیر به شي، خو ته دومره مهرباني وکړه، ما ته پیسې راکړه، چې ځان هسپتال ته ورسوم.

-بخښنه غواړم سرمست خان، ما سره خو دومره پیسې نه شته، دا سل یو نیم سل روپۍ راسره دي که په دې ستا چاره کیږي، نو واخله له تا قربان دي.

-یار په سل یو نیم سل مې کار نه شي، څه چاره وکړه، په ډیره مینه مې ځان ته واده کړی، خدای مه کړه که خبره هاخوا دې خوا شي، نو تباه او برباد به شم.

-سرمست خان، زه به څه چاره وکړم، په دې توره شپه تا ته له کوم ځایه پیسې راوړم.

-یار، کوروداني نه دې راواخله.

-زما له کوروداني سره دومره پیسې نه شته.

-کشر ورور نه دې وغواړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-سرمست خان، ته یقین وکړه چې ما کله د خپل ضرورت په خاطر هم د ورور نه پیسې نه دي غوښتي.

سرمست خان لاندینۍ شونډه په غاښونو کې ونیوله، سر یې وخنډه، د لاسونو حلقه یې تر سټ تیره کړه او څو شیبې یې د اسمان په لور سترګې پاتې شوې. سټ یې وګراوه او ناڅاپه یې زما د بغل جیب ته لاس تیر کړ. خدای کول چې زما په بغل جیب کې څه نه وو. خدای به مې پرده کوله چې واسکټ مې په تن نه و، که نه په تالا شی به یې رانه پیسې ایستلې وې، ورته مې وویل:

-سرمست خان، ستا یقین نه راځي، ولټوه، دا ته او دا زما جیبونه.

سرمست چې په دې پوه شو چې له ما څخه یې څه بوده نه کیږي، نو په تلو تلو کې یې وویل:

"یار زه څومره په امید راغلم، په ټوله محله کې مې په چا زړه ښه نه شو اوتا ته راغلم. ځه، خدای دې خیر کړي، غر په غر نه ورځي، خو انسان په انسان ورځي. دا دعا کوه چې کله دې څه ته ضرورت پیدا نه شي او چا ته ونه دریږې.

ما به نور څه ویلي وو، سرمست په خپله مخه لاړ، زه ترې کور ته ننوتم، په کټ کې وغځیدم،یو لړ اندیښنو په مخه کړم،ډېره په ډېره اوښتم، خو خدای منې که مې سترګې سره ورتلې. یو دوست مې سترګو ته نیغ ودریده، چې تیر کال یې میرمن د اولاد د زیږون له وجې خپل ژوند له لاسه ورکړی و. په سرمست مې سخته خوا بده شوه، څو ځلې به مې زړه وکړ چې روغتون ته ورپسې پیسې ورورم، خو دې خبرې به پښیمانه کړم، چې د پیښور په دې بې سره بې سامانه روغتون کې به ورپسې چیرته ګرځې. خدای مې دې غاړه نه نیسي چې څلورم پار به و، چې سترګې مې سره ورغلې وې. سهار د چای څښلو وروسته د ډیرې خریيلو لپاره د نايي دوکان ته لاړم، په دوکان کې ګڼه ګوڼه وه، خپل وار ته کیناستم، ځان مې د ورځپاڼې په لوستلو بوخت کړ، لږه شیبه تیره نه وه چې سرمست خان د نايي په دوکان راننوتو. سترګې یې سرې وې او سترغلي یې پړسیدلي وو. له واره مې پرې غږ وکړ:

سرمست خان! بیمار څنګه دی؟

سرمست په بریتو کې موسکی غوندې شو، خوله یې زما غوږ ته رانږدې کړه او ویې ویل: "یار، تا نه څه پرده،څلور، پنځه زره راسره نغدې وې، هغه خو په ان پن کې لاړې، په لسو زرو کې مې د کوروداني کالي (سره زر) ګانه کړل، هغه هم لاړې، د حریفانو نه هم قرضدار شوم او دا د لسو نوټ ګورې، دا مې هم له یوه نه په دستخوشۍ کې واخیستو. بیمار میمار نه و، هسې یو ګپ و. یار، دا اسره هم ډیر بد شی دی، کله ناکله خوجواري هم د بنده ضرورت شي.

2002/ 04/ 11

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چاته خپل وطن کشمير دی

د هجرت په اوم کال چې پیښور ته په کډه شوم، نو د نورو خپلوانو په څير مې دکمپ پر ژوند د ښار ژوند غوره وګاڼه. میاشت نیمه مې د ماما په کور کې له خپلو بچو سره اړولي وو. خو د پیښور په تنګو کورونو کې د دوه کورونوګډه ګذاره ډیره ګرانه وه، مجبور شوم او د ماما سره په ګاونډ کې مې د دوه کوټو کور په کرایه ونیوه. په کومه محله کې چې زه اوسیدم، له هغې محلې نه یو کس چې ابرارخان نومیده، ځان یې د محلې د نماینده په توګه کاندید کړی و، زما د کور نه لږ ورها خوا یعنې په دوهمه کوڅه کې اوسیده او تر هغې چې انتخابات را رسیدل، نو په دیره کې یې ښه ګڼه ګوڼه وه په لږه موده کې زما هم د محلې په بازار ګوټې کې له ځینو ځوانانو سره سلام کلام پیدا شوی و. ځینو خو به راباندې د سلام اچولو وروسته دا غږ هم کاوه چې " راځه کینه، دمه شه، زورره چیرته ځې " دهمدې غږونو وروسته مې د محلې له ځوانانو سره ناسته پاسته پیدا شوه. یو مازیګرله همدې یارانو سره یو ځای د ابرار خان حجرې ته ورغلم، د انتخاباتو موده را نږدې شوې وه او ا برار خا ن د محلې سپین ږیري او ځوانان د چایو لپاره دعوت کړي وو. په حجره کې مې له ناستو کسانو سره په غبرګو لاسونو ستړي مه شي وکړه. یو نیم به راوکتل او سم له واره به یې وویل چې ((میلمه ستړی مه شې، په خير راغلی)) یوه مشروټ غوندې سړي په یوه ځوان غږ وکړ ((میلمه ته چای واچوئ)) یو ځوان د بسکټو د قاب سره د شیدو پیاله راته مخې ته کیښوده. یو ګوټ نیم به مې کړې و چې ابرارخان له کټ نه را ولاړ شو او په لوړ غږ یې په خبرو پیل وکړ: "زما مشرانو، کشرانو السلام علیکم، د هر څه له مخه درته یو ځل بیا په خير راغلی وایم. ورونو تاسو پوهیږئ، چې زموږ محله یو چیرمین ته ضرورت لري او دې یو سیټ ته پوره لس کسه ولاړ دي. تر مخه چې کوم چیرمین و، تاسو ولیدو چې د کرپشن په کیس کې دننه شوی دی. تاسو ما هم ښه پیژنئ او زما حریفان هم. که څه هم زما په مقابله کې ډیرې غټې سامۍ ولاړې دي، خو زما زړه پر تاسو ډاډه دی. زه یقین لرم چې تاسو به ما حتمآ کامیابوئ او دا کامیابي به زما نه وي، بلکې ستاسو به وي. کله چې ستاسو په مرسته دا میدان ما وګاټه، نو زما لپاره به بنیادي چلنج د ټولې محلې په سطحه د کوڅو فرش بندي وي. همدارنګه به د محلې نه لوډ شوټنګ ختموم او محلې ته به د کینټومنټ بورډنه څلور کسه روزانه د کوڅو د سپايۍ لپاره لګوم

ابرارخان ته یو زلمي د اوبو ګیلاس وړاندې کړ، ابرارخان د اوبو نه یو غړپ وکړ. په دې وخت کې یو کس ودرید او ویې ویل :

((ابرارخان! که په خپلو بنیادي چلنجونو کې دې دا هم زیات کړې چې دا بازار ګوټې د مهاجرو نه سپاه شي، تاسو ته مالومه ده چې هر دویم دوکان دلته د مهاجر دی، موږ ته یوازې د پیو خرڅول او دروټو پخول پاتې دي، هر خوا چې مخ اړوې، په مهاجر دې سترګې لګيږي، که په دې مسئله هم اظهار خیال وکړئ بده به نه وي.)) ناستوکسانو د ولاړ شوي کس خبره تائید کړه او ګډ اوازونه پورته شول چې بالکل دا هم یوه بنیادي مسئله ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان چې ښه په دم کې شوی و، وويل :

دا هر څه به وشي. دې خبرې ته زما پام شته، تاسې خو ددې وړوکي بازار خبره کوئ، خو ما ته د ښارونو لوی بازارونه هم مالوم دي، چې د مهاجرو پرې قبضه ده. تاسې ورشئ په اسلام آباد کې وګورئ چې په غټو شاپنګ سنټرونو د دوی قبضه ده. په ټريول ايجنسيو کې دوی شريك دي، ټکسي ګاډي دوی چلوي، په سرکونو دوی لاس ګاډي اودريدلي دي او دلته په پيښور کې هم همدا صورت حال دی. دملك په نوروځايونو کې خو مې له وسه پوره نه ده، خو د خپلې محلې نه به يې حتمي ورکوم او يا به پرې د کورونو او دوکانونو کرايه ګانې جګوم .

په دې خبره ناستو کسانو د ((بري)) آوازونه وکړل او ابرارخان يې په چکچکو ونمانځه. ماته يې زياتي خوند رانه کړ او غلی له حجرې څخه را ووتم، خدای خبر چې نور به يې د مهاجرو په باره کې څه، څه ويلي وي. درې څلور ورځې مې د ابرار خبرو چرت سخت خراب کړی و. که په لاره کې به مې په مخه راغی، نو ځان به مې ترې په څنګ واهه. خو په محله کې يې خلکو ډيرعزت کاوه، ځينو مهاجرو دوکاندارانو به هم ورته د خپل شرافت صدقه وخت نا وخت د پيپسي بوتل خلاصاوه .

يوه هفته انتخاباتو ته پاتې وه او ددې هفتې په دوران کې به روزانه ابرارخان ته کله يو او کله بل د چايو مازيګرى نيولی و او په هره غونډه کې به ابرار خان د محلې د خلکو د خوشحالولو په خاطر په مهاجرو پسې لګيدلی و. بلاخره هاغه ورځ هم راغله چې انتخابات وشول او ابرارخان په کې د محلې نماينده انتخاب شو. پوره دوه هفتې د مبارکيو سلسله روانه وه، چا به ورته په غاړه د لوټونو اميل اچاوه او چا به ورته د خوږو قوطۍ روانې کړې وې. په شپو شپو يې حجره د سرمستو ځوانانو څخه نه اوزګاريده .

په دريمه هفته ابرارخان د نماينده په حيث په محله کې دفتر خلاص کړ او د محلې عمده مسلې به ورته راتلې او هغه به رفع دفع کولې. ځينې مسئلې به داسې هم وې چې تانې او کچرۍ (ماموريت او محکمې)، ته به هم په کې لاړې. او چې هلته به يې زر روپۍ ولګولې، نو د خلکو نه به يې پوره لس زره روپې اخيستې، چا ته چې به يې لانجه پاکه کړې وه، هغه به مجبور و چې ور يې کړي. د مهاجرو سره يې هم اړيکې پيدا شوې وې. چاته به يې په تانو کې زمانتونه کول او د چا په جرګو کې به يې ګډون کاوه اوپه زرګونو روپۍ به يې لاس ته راوړې .

داسې وخت هم راغی چې ابرارخان ډيرو مهاجرو ته شناختي کارډونه هم جوړ کړل او له هر چا به يې تر لس زرو کمې نه اخستې، په لږه موده کې ابرارخان لکونه روپۍ پيدا کړې. په محله کې يې د پيښوريانو په اصطلاح شل مرلې ځمکه چې ماشومانو به په کې لوبې کولې، واخيسته او له واره سره يې په کې د اته کواټرو نقشه پلې کړه. په درې څلور مياشتو کې يې کورونه جوړ کړل او مهاجرو په کرايه ونيول. دا نو داسې وخت دی چې د ابرار خان په رويه کې ډير زيات بدلون راغلی و. مثلاً د مهاجرو پسې به يې هيڅ بده خبره نه کوله. يوه ورځ ورته يو مهاجر دوکاندار چې د پيپسي له برکته يې ورسره ګپ شپ پيدا شوی و وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان خدای شته چې راباندې ګران يې، خو سخته ګیله مې در څخه پیدا شوې ده او هغه دا چې د انتخاباتو په شپو ورځو کې دې ډیر سخت بدرد د مهاجرو پسې ویل .

ابرارخان ځواب ورکړ :

څه مې کړی وی، د عوامو غوښتنه وه او ته پوهیږې هاغه وخت همدا عوام زما طاقت و. دا سیاست دی او سیاست د سیکې په څیر دوه مخه نه، بلا مخونه لري او هر مخ یې بیل،بیل رنګونه لري. دا شپږ اوه میاشتې کیږي چې زه چیرمین شوی یم، ته ووایه چې د کوم یو مهاجر سره مې بده وضع کړې ده؟ که یوه نیمه د خولې ټوکه مې له تا سره او یا له هاغه بل مهاجر سره کړي وي، هغه بیله خبره ده. که نه چاته مې تاوان رسولی دی؟ دا اوس ته امر وکړه چې څه خدمت دې وي، انشاء الله اجرا کیږي به. په همدې محله کې مې ستا په مخامخ څومره مهاجرو ته شناختي کارډونه واخیستل .

ددې هر څه سره سره هم زما ابرار خان ښه نه ایسیده، خو ټولنیزه مجبوري وه سلام دعا مې ورسره پیدا شوې وه. ابرار خان هم په دې پوهیده چې زما ښه نه راځي او کله نا کله به یې زما د زوریدو په خاطر راباندې د مهاجر غږ هم وکړ .

زه تر یونیم کال پورې په دې محله کې اوسیدم نور مې په کې زړه تنګ شوی و او د پیښور ښار په یوې بلې علاقې کې مې کور په کرایه ونیوه او کلونه کلونه د هاغې محلې په طرف نه وراغلم. ابرار خان مې هم له یاده وتلی و په خپل روزګار مصروف ووم او بلاخره داسې شپې ورځې راغلې چې مهاجرین وطن ته په ستنیدو شوو. په دې شپو ورځو کې زه هماغې پخوانۍ محلې ته چې څه وخت په کې ابرار خان چیرمین و د څه کار لپاره تللی ووم، هلته مې ابرارخان ولیده چې د خپلو کواټرو مخې ته یې کټ اچولی و، ما پرې سلام واچاوه، هغې راته د ناستې نه وویل او که ما ورته هر څومره د ضروري کار دلرلو ویل، نه یې منله. په کټ کې یې کینولم او په خبرو یې پیل وکړ .

))هلکه دا مهاجر ولې دومره اور اوبو اخیستي دي، دوی په هغه وران وطن کې څه کوي. دلته څومره سهولتونه دي، بجلي، ګیس او د اوبو بمبې په هر کور کې لګیدلي دي. او تقریباً اوس خو ټول کورونه فلش سیستم دي. دوی به په هغه ورانو کورونو کې څه کوي. او دټولو نه اهمه خبره خو دا ده چې دا د سرحد علاقه خو د افغانانو ده. زما نیکه هم له افغانستان څخه راغلی و. موږ خو وایو چې دا سرحد به له مینځه ورځ او په اټك کې به سرحد جوړوئ خوتاسې د یوې مخې په منډه یاستئ، اخر دلته څه خبره ده. د ټولو مهاجرو کارونه جوړ دي او اوس خو چې کوم سهولت یوه پاکستاني ته حاصل دی، یو مهاجر ته هم حاصل دی. بیا نو څه له هغې ورانو کورونو ته روان یاست؟ ما چې د ابرارخان په کواټرو ځغلند نظر تیر کړ، نو اوه کواټرو ته یې قلفونه اچولي وو او دهرې دروازې په سر یې لیکلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو: " کرایه کیلی خالي هی " په همدې وخت کې ابرار خان ماته مړه مړه وکتل او زما له خولې نه بې اختیاره ووتل چې ابرارخان! هر چاته خپل وطن کشمیر دی .

17-12-2002

سرای زرداد منډه یي کابل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواك د "باز"

زموږ په فولکلوريک ادب کې باز تل د لوړ بخت نښه ګڼل شوی دی. که د چا په اوږه به باز کېناست، نو هغه به په فولکلوريکو کيسو کې ضرور واکمن يا پاچا کېده. نو دا دی د ډېرو مودو وروسته د پښتو کيسې پر ځمکه يوه باز ناسته کړې ده. خدای دې زموږ د افسانو دا خبره رښتيا کړي، چې پر اوږه د باز پر ناستې سرې پاچايي ته رسېږي. زه باور لرم چې د پښتو کيسې پر ځمکه د باز پر دې ناستې به د پښتو داستاني ادب مخ پر وړاندې لاړ شي، پرمختګ به وکړي او که خدای کول د پاچايي تر پوړيو به ورسېږي.

دغه پښتون بازچې زه يې دا لومړنۍ کيسه ييزه ناسته په ښه شګون نيسم، پښتون غزل بول شاعر او کيسه ليکوال ورور بازمحمد عابد دی.

زه چې څومره عابد ورور پېژنم، په اول ګام کې يو درونډ اوروڼ اندی پښتون دی، دوهم ګام کې يو شاعر او ليکوال دی او په دريم ګام کې په ټوله مانا يو رښتنی انسان دی.

که د عابد ورور دغه لومړنۍ کيسه ييزه ټولګه په غور سره ولولو او بيا يې د شخصيت ارزونه وکړو، نو پورتنۍ ځانګړتياوې به تر هر څه لومړی را مخې ته شي. عابد ورور د دغې وړې داستاني ټولګې د هرې کرښې د ليکلو پر مهال يو درونډ پښتون دی او د پښتنانه سپېڅلتيا او درونډ واله يې تر وروستۍ کچې ساتلې ده.

زما په اند عابد ورور ډېر لوستی دی، ځکه خو د ډېر لوستي په شان پېښې غوره کوي او مناسب کرکترونه ورته ټاکي او لوستونکی په ماهرانه ډول قاضي کوي. که څه هم کيسه ليکوال هغه قاضي دی چې له لوستونکيو څخه يو تورن کړي او د دار تر کړۍ يې راکاږي، خو عابد ډېر وخت قضاوت لوستونکي ته پرېږدي. څوک پر ناحقه د دار تر کړۍ نه کشکاږي .

عابد ورور يو داسې هنرمند دی چې ښکلا زيږوي، ښکلا ستايي او ښکلا په ګوته کوي. د يوه شاعر او د يوه ليکوال په شان د حساس او دردېدلي زړه خاوند دی. ډېرو وړو پېښو ورته هم د احساس تارونه خوځولي او دی يې جګړې ته هڅولی دی. او په پای کې يو بې پرې انسان دی چې هر څه يې په يوې بې پرې تله کې تللي دي. له پېښو سره يې انساني چلند کړی دی او يوه رښتني پايله يې ترې اخيستې ده.

اجازه راکړئ چې د عابد ورور په کيسو درسره وغږېږم:

په دغو کيسو کې چې کومې ځانګړنې تر هر څه له مخه زما پام ځان ته راواړوه، هغه د راتلونکيو ټولنيزو ستونزو انګيرنه ده. دا هغه ستونزې دي چې لا پرې زموږ خلک نه دي اخته او يا خو زموږ خلک ورته لا تر اوسه اوزګار نه دي. لکه د ((Yahoo. Com)) کيسه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کیسه په ډېر ښکلي ډول پیلېږي خو چې څومره کیسه د اوج پر لور ځي، هومره یې هندي فلمي بڼه راجوتېږي. که څه هم د کیسې ډېره برخه ډیالوګ نیولې، خو دا ډیالوګونه ډېر خواږه او کله کله ډېر ژور هم دي. دا چې له شهسوار سره نرګس یا پرښته څرنګه یو ناڅاپه په انټر نیټ کې مخ شوه، زما موخه د شهسوار مېرمن ده، چې دا یو بشپړ تصادفي حالت دی. کیسه تر وروستۍ شېبې خپله فلمي بڼه ساتي، خو په وروستۍ کرښه کې لیکوال هغه غوټه پرانیزي، کومه چې یې تر اوسه پټه ساتلې وه. د انټرنېټ د زمانې یوه ستره کورنۍ ستونزه په یوه عاطفي او رومانتیکي شېبې کې وړاندې کوي، چې زه یې د خلاقیت معراج بولم.

دا سمه ده چې زموږ ډېرو خلکو لا د انټرنېټ نوم هم نه دی اورېدلی، خو همدا انټرنېټ هلته تلونکی دی. همدا انټرنېټ به ډېرې ستونزې له ځانه سره که نن نه وي، نو سبا ضرور لېږدوي.

یوه له همداسې کیسو څخه ((قیمتي وینه)) ده. ما دا کیسه او پر دې کیسه د بهیر د غونډې بشپړ راپور او د کاروان صاحب لیکنه ډېر وړاندې د((ګندهارا)) په مجله کې لوستې وه. زما چې څومره په یاد دي هغه دا دي چې پر دغې کیسې یوه کره کتونکي دا ګوزار کړی و، چې دا کیسه یوه داسې ستونزه په ګوته کوي چې لا زموږ د خلکو ستونزه نه ده. او دا یې د کیسې نیمګړتیا ښوولې وه. خو زه بیا وایم چې همدا د کیسې غوره ښېګڼه ده. د یوه پوه انسان صفت دا دی چې د ګاندې په اند کې هم اوسي. که څوک راڅخه خپه نه شي نو موږ تل د څارویو په شان د دم ګړۍ غم کوو او دا چې زموږ په ټولنه کې ټولنیزې ستونزې له نورو ډېرې دي، یو لامل یې هم همدا دی چې زموږ په لیکوالو کې د ستونزو انګېرنه په ښه ډول نه ده پالل شوې.

که وینه خرڅول نن زموږ په هېواد کې په پراخه کچه نه دي دود شوي، خو سبا ضرور دودېږي. دا اوس هم په کابل کې په نشه یي توکو اخته کسان خپله وینه پلوري او دا د دې ستونزې پېل دی.

عابد ورور په دغو لنډو کیسوکې هڅه کړې چې د یوې لنډې کیسې ټول آرونه له نظره ونه غورځوي. لکه ښه پېل، اوج، غوټه، خوږ ډیالوګ، ټکر، تلوسه او ښه پای او داسې نور ډېر لوازمات یې په نظر کې نیولي دي. زما په اند کله کله پر آرونو ډېر ټینګار د کیسې هنري او ادبي بڼه زیانمنوي. ځکه چې د لیکوال ټول اند او فکر آرونو ته اوړي او چې هنري لیکنه د آرونو په بند کې ګېره شي، هغه غوره هنري پنځونه نه شي کېدای .

خو د عابد ورور کیسې سره له دې چې په لړو ډېرو آرونو پابندې دي، خو خپله هنري او ادبي بڼه یې داسې خوندي ساتلې ده، لکه لیکوال چې په ناغوښتې توګه د آرونو لار وهلې وي. یوه یادونه باید وکړم چې په کیسه کې ښه موضوع، ښه پېل، غوټه، اوج، ډراماتیکه بڼه ، خوږ ډیالوګ، تلوسه ، ښه پای او داسې نور د لنډې کیسې ځانګړنې او آرونه دي. او له یوې لنډې کیسې نه ښه کیسه جوړوي .

په لنډه کیسه کې د کیسې نوم هم د کیسې په ښکلاییزه برخه کې او هم یې په ځواکمنتیا کې پوره ونډه لري. کله کله داسې هم پېښېږي چې لیکوال په داسې ځای کې کیسه پای ته ورسوي چې سرلیک یې غوټه پرانیزي. او کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله سرلیک غوټه اچوي. نو سرلیک یا نوم د یوې لنډې کیسې اهم توکی دی چې نه یوازې دې ته باید پام وشي، داسې سرلیک غوره شي چې د لنډې کیسې وخت کم او موضوع یې غټه ده، یوه برخه غوره کړي، بلکې د کیسې ښکلا هم ور زیاته کړي. نوم باید د ښکلیو او خوږو وییوو څخه جوړشي.

د عابد ورور د کیسو ځینو نومونو ماته خوند را نه کړ. زه نه پوهېږم اوکه نه رښتیا ښکلي نومونه نه دي؟ دا سمه ده چې د کیسې له کوچو څخه باید نوم یا سرلیک وټاکل شي، خو د سرلیک د کلیمو خوږوالی او ښکلا هم باید په نظر کې ونیول شي. دا ځکه چې د لوستونکي سترګې تر هر څه لومړی په سرلیک لګیږي او که سرلیک ښکلی نه وي، نو بیا د کیسې لوستو ته د لوستونکي تلوسه نه پیدا کېږي. زما د اورېدو تر حده هغه سرلیک ډېر کمزوری دی چې د کیسې د مرکزي کرکټر نوم وي، لکه د عابد ورور په کیسو کې ((میا صاحب)) او ((شېخ صا حب)). که څه هم د کیسې په لوستو کې د عابد ورور په موخه لوستونکی پوهېږي چې ولې یې دا سرلیکونه انتخاب کړي دي. خو سره له دې هم دا وړ سرلیکونه کمزوري ګڼل کېدای شي.خو د وړې داستاني طرحې ((ښاپېرۍ او دیو))، ((قیمتي وینه)) او د ((نامریي څواک)) په شان له سرلیکونو نه بنده پوهېږي که عابد ورور په ځینو نورو نومونو هم لږ زیار ایستلی وای ښایي ډېر ښکلي سرلیکونه به یې ټاکلي وو .

که د عابد د کیسه لیکنې ژبې ته راشو، د لیکوال ژبه ډېره خوږه بې تکلفه او روانه ده. خو یوه خبره د یادولو وړ ګڼم چې د لیکوال پر ژبې پېښورۍ انګرېزي ډوله پښتو لږ لږ اغېزکړې دی. خو د ګټې، ضرورت، د قربانۍ چمړې او شیخ صاحب په کیسو کې د کرکټرونو ژبه بیخي بشپړه پېښورۍ انګریزي پښتو ده. دا چې د راوي ژبه دومره د پېښورۍ انګرېزي پښتو تر اغېز لاندې نه ده راغلې دا تر ټولو غوره خبره ده، دا ځکه که د کرکټر ژبه د یوې سیمې په ځانګړې ګړدودپورې اړه ولري او لیکوال له مکان څخه یادونه نه وي کړې، د کرکټر ژبه لوستونکي ته د پېښې د پېښېدو سیمه ور په ګوته کوي، لکه د ګټې، ضرورت او مبارکه شپه -کیسې. د دغو کیسو د کرکټرونو له ژبې څخه انسان کولای شي د مکان او زمان انګېرنه هم وکړي. ((مبارکه شپه)) کیسه کې د ډیالوګ له مخې سړی پوهېږي چې دا پېښور دی او دا د مهاجرت کلونه دي. او که د عابد ورور دغې ټولګې ته ښه ځیر شو، نو ټولې پېښې داسې ښکاري چې باید په پېښور کې پېښې شوي وي. کله کله سړی په دوه لارو کې پاتېږي، چې اوس نو دا پېښور شو که افغانستان، لکه د شیخ صاحب لنډه کیسه، نو د دې لپاره چې لوستونکي په دوو لارو کې بند پاتې نه شي، ښه دا ده چې عابد ورور کله کله په کیسو کې له مکان او زمان څخه هم لږ تر لږه په پرده کې هم یادونه وکړي او دا باید هېر نه کړي چې دا هم د لنډې کیسې له آرونو څخه یو آر دی. خو یو څه چې زما لپاره د یادولو وړ ښکاري، ښایي د دې لپاره به هم ما ته د یادولو وړ ښکاري چې زه په خپله هم یوه انجلۍ یم، هغه دا دي چې عابد ورور په دا ټوله ټولګه کې له ښځو څخه یو دوه ځایه په فرعي ډول یادونه کړې ده، زه نه پوهېږم چې د عابد ورور ښځې هېرې شوي دي او یا که د دوی په اند ښځه فرعي کرکټر دی. که څه هم د عابد ورور له کیسو څخه داسې ښکاري چې عابد ښځې په نشت ګڼلې دي. ښایي زما دا انګېرنه به غلطه وي دا ځکه عابد ورور په ټولنیز ژوند کې ښځو ته زښت ډېر درناوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي، خو له دې نه هم سترګې نه شو پټولای چې د عابد ورور یوه کیسه هم د ښځو له ژوند څخه نه غړېږي. څومره چې ما ته څرګنده ده، د عابد په سیمه کې د ښځو په ژوند کې ستونزې او نابرابرۍ دومره ډېرې دي چې راټولونه او انځورونه یې د یوه یا دوه لیکوالو له توانه وتلی کار دی؛ خو زما چې خپلو لیکوالو ته پام اوښتی زموږ په لیکوالو کې دا یوه عجیبه ستونزه ګرځېدلې ده. زه دلته د پښتو کیسه لیکنې دوه ډېر پیاوړي او سرلاري لیکوال رایادوم، صفیه حلیم او اسد الله غضنفر. د صفیې ټولې کیسې د ښځو په ژوند ګرځي راګرځي. ځینې دا استدلال کوي چې نارینه د ښځو په پرتله د نارینه وو په هکله ښه پوهېږي او ښځې د ښځو په هکله، خو په انساني ټولنه کې ښځه او نارینه ګډ ژوند لري، د یو بل د ژوند ملګري دي. د یو بل مور او پلار، لور او زوی، خور او ورور، تره او ترور دي. د یوه بل مرستندویان او همکاران دي، دوی داسې سره پېیل شوي دي چې بېلول او دا خبره منل چې نارینه د نارینه او ښځه د ښځې په هکله ښه پوهېږي، ناشوني کوي. که یوه ښځه د نارینه په هکله او یوه نارینه د ښځې په هکله سل سلنه و نه پوهېږي خو اتیا سلنه هېڅ شوني نه ده چې و نه پوهېږي، دا ځکه دوی د یوې ټولنې د وجود دوه اهم او نه بېلېدونکي توکي دي.

یولیکوال ورور یوه ورځ ما ته په دې هکله داسې وویل چې دارنګه درېځ د یوې عقدې له مخې نیول کېږي خو زه دا خبره په کلکه ردوم او ناسمه یې بولم، دا ځکه زموږ ټولنه له هغه غربي ابتذال څخه لا ډېره لرې ده، چې دارنګه عقدې رامنځ ته کړي او که زه ښاغلی غضنفر صاحب او صفیه حلیم له نژدې ښه نه پېژنم، خو عابد ورور ډېر ښه پېژنم چې له دغه ناسم حکم څخه مبراء دی او زه هیله منه یم چې عابد ورور لږ تر لږه په کیسه کې د ښځې شتون هم هېر نه کړي او په دې هیله چې د عابد ورور تل داسې ستړې او ښکلې هنري پنځونې وکړي او زموږ د کیسې مځکه راته زرغونه وساتي او زموږ د لوستونکي تنده ور ماته کړي د عابد د دغې ټولګې ستاینه د اجمل اند په یوه بیت کې راټولوم.

هغه دی بیا شوې وریځې پورته له بزرګې څوکې

د کلي خلکو خو دا ډېر وخت یادولو باران

عابد ورور ته د دغې په زړه پورې او ښکلې کیسه ییزې ټولګې مبارکي وایم.

په درنښت

عارفه عمر لور

پېښور ارباب روډ

۲۰۰۲/ ۲٤/۰۷

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کړس کړس مو وخندل

یره دا زلمیتوب هم یوه لیونۍ دوره وي. که رښتیا درته ووایم د فلم له لیدو سره مې د جنون تر حده مینه وه. په اونۍ کې به دوه درې ځلې هرو مرو له ښوونځي نه پټیدم او ځان به مې نیغ سینماته رساوه، مګر دومره په ویره لکه څوک چې په یوه لوی جرم پسې روان وي .

یوه ورځ له یوه ملګري سره یو ځای له ښوونځي څخه وتښتیدم او نیغه مو د سینما لاره ونیوله. په هغه سرك چې سینما ته غځیدلی و، په ویره ویره بیل بیل لاړو. کوښښ مو کولو چې حتی څوك خپلوان دې هم موږو نه ویني. د سینما ودانۍ ته چې ورسیدو، تقریباً فلم پیل کیدو ته لا یو ساعت پاتې و چې ملګري راته وویل:

"خوښه دې نه ده چې د سینما تر شا له پیتاوي څخه مزه واخلو، ښه د مزار ګرده مې پیدا کړې ده، یو سګرټی به ترې وڅکو او په ضمن کې به د زړو ګناهګارانو سیل هم وکړو. د ملګري خبره مې خوښه شوه، د سینما شاته کښیناستو، ملګري مې په سګرټ تشولو پیل وکړ او ما د چرسو په چره کولو. له نیږدې بدلمنې کوڅې نه عبدل ماما (زموږ لیرې خپلوان و) راښکاره شو او چې څنګه یې پر موږ سترګې ولګیدې، نو له ټکه یې پوښتنه وکړه:

_اوهو، ای لوچکه ! دلته څه کوې؟

زه چې د چرسو په میده کولو بوخت اوم، په دې خاطر چې په چرسو مې پرده اچولې وي، لاس مې موټی کړ او ورته مې وویل:

_سینما ته راغلی یم.

_غلی شه! سینما ته راغلی یم، دا زیږې سترګې دې ورکې شه، ستاسې د مکتبیانو په سترګو کې والله کې ټکی حیا وي. د کمبخت بچیه، ته خو دې هغه پلار ته وګوره، والله چې په لمنه یې مونځ کیږي او تا بد بخته ته وګوره چې په څومره سپین سترګۍ سره وایې چې سینما ته راغلی یم. ته وار وکړه چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، بیا دې د ځان سیل کوه، د ظالم بچیه له کور نه د مکتب په نوم راځۀ او بیا په سینماګانو ګرځۀ.

_عبدل ماما نن یې زموږ د مکتب ټول شاګردان د زیتونو فابریکې ته راوستي او داوطلبانه کارونه پرې کوي، ځکه مو ترې ځانونه پټ کړل او سینما ته راغلو او موږ خو څه روزانه نه راځو چې ته راته اوس په کور کې جنجال جوړوې، چیرته په میاشت نیمه کې یو ځل سر راښکاره کړو.

-مه چریږه د اوقي بچیه، ته لا دلیلونه وایې بس درته مې وویل چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، ته دې بیا د ځان سیال کوه، چې زه دې یو وارې پلارخنځیر ته ووایم.

ماما خوله سمه خوځوه، د کنځلو دې څه حق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــبس درته مې وویل، نور به له تا سره څه سر خوږوم، خوبیګا ته دې د ځان سیال کوه.

دعبدل ماما لا غوسه نه وه سړه شوې چې زموږ له خوا نه یې حرکت وکړاو په روانه روانه کې یې پوچه خوله خوځوله، چې زما په زړه هم د کور له ویرې د وهمونو لړۍ راخورې شوې، نو غږ مې پرې وکړ:

ـــستا څه کار دی چې په دې بدنا مو کوڅو کې ګرځې؟

عبدل ماما یو څه ټکنی غوندې شو، مخ یې راواړوه او راته یې کړه:

ـــزما به له چا سره څه کار وي، منده یې ته به ځم، ستاپې له ما پورې څه؟

ـــمنده یې ته چې سړی ځي، نو په باچاهي سرك ځي، ستا غوندې ګوډپیرونه ورپسې نه بدلوي. زه پوه شوم. سمه ده، ته زموږ په کور کې د سینما له تګ نه ووایه، پروا نه کوي، زه به هم د زیور مور ته ووایم چې ماما ټوله ورځ په مردارو کوڅو ګرځي.

عبدل ماما چې زما دا خبرې واورېدې، په تندي کې یې د ګونځو لارې وغځېدې، سترګې یې تنګې تنګې شوې، هیڅ یې ونه ویل او په خپله مخه روان شو.

ورځ مې د فلم د لیدو په خوند تیره کړې وه، له ماما سره سهارنی بحث مې له یاده وتی و، ماښام چې کور ته را ورسیدم، نو د کور په لویو دروازو کې له ماما سره مخامخ شوم چې ماشوم زوی (زیور) یې په ترخ کې نیولی و، نو هر څه راته مخې ته ودریدل، په زړه مې د وهمونو لړه راخوره شوه، بې واکه مې د هندوانو د رام رام په څیرلاسونه غبرګ کړ او په زارو مې ورته وویل:

عبدل ماما ګوره چې پلار ته مې د سینما له تګ نه و نه وایې .

ماما راته د سترګو په کونجونو کې وکتل، یوه رندانه موسکا یې وکړه، ناڅاپه یې لاس راوغځوه او راته یې وویل:

ته راکړه دا د پیر صاحب قول چې ته به هم د زیور مور ته څه نه وایې.

او موږ دواړو په داسې حال کې چې د یو بل لاسونه مو ښه کنبیمنډلي وو، په کړس کړس وخندل.

1998/ 03/ 06

پېښورلالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواک

خدايزده چې زرك له كومه ځايه زموږ كلي ته كډه راوړې وه، خو زموږ كلى يې د پلار نيكه وطن باله. په مړي ژوندي كې به تر هر چا د مخه نيغ نيغ كيده. د نورو ملګرو په پرتله يې له ماسره ډيره جوړه وه. شايد علت يې داو چې له ماسره يې كله هم جنګ نه و راغلى. كه نه داسې ورځ به نه وه چې په ده به چا سر نه و مات كړى. او له همدې امله يې په سر كې خنډونه جوړ شوي وو. په سر يې ويښته كم او د پرهرونوخاپونه زيات معلوميدل. او له دې وجې به يې تل يوه خيرنه خولۍ په سروله

د بيسوادۍ پرې ختمه وه. خو زه په دې راز تر اوسه هم پوه نه شوم ، چې تر اتم ټولګي څنګه رارسيدلى و. له هغې ورځې راهيسې چې زموږ په ښوونځي كې پتلون اغوستل جبري شوي وو، نو له څو ورځو وهلو ټكولو وروسته چې ښوونځي ته په لومړۍ ورځ په پتلون كې راغى، همغه خيرنه خولۍ يې په سر او چپلكې يې په پښو كړې وې، چې د ښوونځي د هلكانو د ريشخند له وجې له ښوونځي نه په تيښته مجبور شوى و. كله چې د خلقيانو حكومت په درز خرپ كې راغى، نو د " هورا " په نارو به يې خپله مرۍ وچوله. او د همدې هورا له بركته يې د ښوونځي د مدير صاحب پام ځانته را اړولى و .

داسې وخت هم راغى چې څو كاله مې د زرك سره هيڅ ونه ليدى شول . زه هم د منځني ښوونځي نه ليسې ته تللى وم. يوه ورځ چې د ليسې په وره ننوتم، په سرو سرو جنډو مې سترګې ولګيدې. پوه شوم چې هرو مرو به څه خبره وي. د لوبو د ميدان په يوه څنډه كې څو تنه په ستيج جوړولو بوخت وو، د رسميت زنګ وهل شوى و، ټولګي ته ننوتم، د تدريس لپاره معلم نه و راغلى او هلكانو يو شور جوړ كړى و. اخر د تفريح زنګ ووهل شو. څلورم ساعت و چې د سازمان منشي ټولګي ته را ننوت او داسې يې وويل:

-نن د ښاري كميټې د لومړۍ ناحيې منشي صاحب ليسې ته تشريف راوړى، له هغو شاګردانو څخه چې تر اوسه يې د ګوند د غړيتوب افتخار نه دى تر لاسه كړى، جداً خواهش كيږي چې د منشي د راتګ په وياړ دګوند غړيتوب تر لاسه كړي او هم په منظم ډول د ستيج مخې ته راشي چې منشي صاحب خبرې كوي.

دټولې ليسې شاګردان په منظم ډول د ستيج مخې ته راغلل او د منشي صاحب د راتلو انتظار يې كاوه، چې په دې كې يو ځوان چې لوكس پتلون يې اغوستى و، نيك ټايي يې ترلې وه ، د لاسونو په پړقا كې ستيج ته راغى او دا رنګې خبرې يې پيل كړې:

-انقلابي ځوانانو! د شكر ځاى دى چې د ټولنې عام قوانين عيني دي. نن ډير خوشحاله يم چې ستاسې په منځ كې ځان وينم، د وياړ ځاى دى چې د زخمتكشانو انقلاب د پرمختګ په لورې روان دى، دا انقلاب دى او انقلاب ځوان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعليم يافته پوړ ته اړتيا لري. تاسې ځوانان ياست چې انقلاب د بريالیتوب تر وروستي بريده پورې رسولی شئ، د دشمن په دې خرافاتو ونه غولیږئ چې وايي " له موږ سره يو نا مريي ځواك مرسته کوي".

دمنشي صاحب خبرو لا دوام لاره چې څيرې يې زما توجه جلب کړه، يو تت شان تصوير مې په ذهن کې وده کوله، په چورت کې لاړم ، په حافظه مې زور راوړ، يو دم مې هغه تت تصوير په ذهن کې روښانه شو او ناڅاپه مې له خولې ووتل چې دا خو زرك دی. زرك لا هم هغسې د انقلاب په افاديت خبرې کولې او له ماسره يې د نږدې ليدو تلوسه ورو په ورو ډيريده.

غونډه پای ته ورسيده، هر څوك په خپله مخه روان شو، په څه شواخون مې ځان د زرك خواته ورساوه. زرك چې زه وليدم، را تر غاړې ووت، تر روغبړ د مخه يې راڅخه وپوښتل چې د ګوند د غړيتوب افتخار مې تر لاسه کړی او که نه؟ ما ورته د نفي سروښوراوه.

ده وويل: دا خو ډيره د خواشينۍ خبره ده، چې تر اوسه لا په تيارو کې اوسې. ځان ويښ کړه او له تيارو راووځه. که په کلي کې دې له اشرارو سره ګذاره نه کيږي، نو د ښار په لومړۍ ناحيه کې به درته دولتي ودانۍ دروسپارم. زرك به لا نور هم څه ويل خو يو ساتونکی په منډه منډه راغی او ويې ويل:

"منشي صاحب! د امر صاحب مخابره راغلې ده ، له تاسې سره څه ضروري کار لري، مهرباني وکړئ جيپ ته تشريف راوړئ".

زرك په تلو تلو کې د خپلې شعبې ادرس راکړ او په کلکه يې را څخه وغوښتل چې يو ځل به خا مخا ورځم. بيا مې له زرك سره ليده کاته ونه شول. سره له دې چې څو واري يې پيغامونه هم راواستول، خو د قسمت خبره وه، زه هم پيښور ته په کډه لاړم .

پوره دولس کاله وروسته چې نظام بدل شوی و، هر چا کولای شول چې په آزادانه ډول خپل هيواد ته لاړشي. زه هم په ډير شوق خپل هيواد ته روان شوم. څو ورځې په کليو، بانډو او ښارونو وګرځيدم. يوه ورځ د ښار په يوه برخه کې ولاړ وم چې د شا له خوا مې په اوږه لاس کيښودل شو. مخ مې وروګرځاوه، ګورم چې زرك دی، خو په پخوانۍ دبدبه کې نه. رنګ يې الوتی و، په شونډو يې پتري ولاړ وو. په بدو ورځو ښکاريدو، تر روغبړ وروسته يې د خپلې شعبې ادرس راکړ. ما ترې وپوښتل: چې اوس هم په شعبه کې کار کوې؟

زرك راته وويل: هو، زه د شعبې د امر سکرتر يم او په عين حال کې د پخلنځي د چارو مسوول.

بله ورځ له وعدې سره سم د زرك شعبې ته ورغلم. شعبې له سيمټي فرش پرته دوه چوکۍ او يو ميز درلودل. د ميز له پاسه تلفون ايښی و، تر روغبړ وروسته زرك پر چوکۍ د ناستې راته وويل. کيناستم، پر خبرو مو پيل وکړ، ما به ورته د ماشومتوب شوخه دوره يادوله او هغه به د مسکو د عيش او عشرت کيسې کولې. په خبرو خبروکې مې په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې راوګرځيدل چې راځه مفت تليفون دی، له ترور کره دې يو زنګ ووهه. زه لا د تليفون د نمرې په يادلو کې وم چې ناڅاپه تليفون د ميز له پاسه روان شو. موږ دواړه ورته يو ځای متوجه شوو، تليفون د ميز کوز سر ته ورسيده، اخر له ميز نه په هوا شو او په هوا کې يې هم حرکت دوام درلود، چې زرك وويل:

وګوره کنه، پخوا به خلکو ويل چې له مجاهدينو سره يو نامريي ځواك مرسته کوي، خو ما به نه منله. ګوره کنه، دا لوبه هم راته له کرامت نه خالي نه ښکاري. د تليفون حرکت لا هم هغسې په هوا کې دوام لاره، نږدې و چې پر کړکۍ واوړي، د زرك د صبرپيمانه لبريزه شوه، غږ يې پرې وکړ:

"هلکه څوك ياست چې د تليفون مزی کش کاږئ" .

د چت له خوا يو دروند غږ راغی چې ويل يې " يه خلقي! مه ګړبيږه، زه يم، کباړ مې ټول کړی، مزی مې په کار دی چې د بوجۍ خوله پرې وتړم.

1999/03/25

پېښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکست

نن مې له سهاره طبعه خړه وه، له څو کسانو سره مې خوله ووهله، نږدې وو چې له یوه سره مې لاس اچولی و، مګر خدای خیر کړ. اصلي سګرټ به ولګوي او بیا به وایي چې دا خو نقلي دی. یو خو دې خدای د دې کارخانه دارو انصاف روزي کړي، یو شی به لا راوتی نه وي چې بیا یې نقل جوړ کړی وي.

رښتیا زه د پېښور په یوه ګڼ بازار کې د سګرټ خرڅولو کراچي لرم چې پېښوریان یې ګاډۍ بولي. هسې خو په دې بازار کې د ناستې څه چې د ولاړې ځای هم نه پیدا کیږي، مګر زه هم دومره مفت نه یم ناست. د بازار د دوکاندارانو د اتحادیې مشر راته د زنځیر د ترلو او خلاصولو وظیفه په دې خاطر را سپارلې ده چې بازار ته موټر داخل نه شي. او د همدې زنځیر له برکته مې په منځ سرك د سګرټو کراچۍ درولې ده.

هسې خو په دې بازار کې هر وخت ګڼه ګوڼه وي. خو د پشکال په ماسپښین کې په کې کراره کراري وي. چیرته یو کس نیم په کې ها خوا دې خوا کیږي چې هغه هم دوکاندار وي، د خریدار په کې هیڅ درك نه لګي.

په همداسې یوه ماسپښیني کې د خپل کار په چوکۍ ناست وم چې په یوه ملنګ مې سترګې ولګیدې، برګه خولۍ یې په سر وه، د کمیس پر ځای یې بنین اغوستی و، په ترخ کې یې تبرزین نیولی و، رنګداره ټوټې یې په متو ترلې وې، کچکول یې په غاړه اچولی و، دوکان په دوکان ګرځیده او لاسونه به یې د هندوانو د نمستی په څیر غبرګول، چا به ورته په کچکول کې روپۍ نیمه اچوله او چا به بینوا رخصتاوه.

ما ته یې تاند زلمیتوب رایاد کړ، چې له مکتب څخه به پټ شوو او د سینما مخه به مو ونیوله. کله چې به د سینما په پرده د بت صحنه راغله او د فلم لوبغاړو به ورته د عقیدت په توګه لاسونه غبرګ کړل او د رام رام نارې به یې وهلې، نو د سینما په هال کې به د تو، تو غږونه بې واره اوریدل کیدل او هر چا به دا ښودله چې ما د بت پر مخ لاړې تو کړې او له ګناه څخه مې ځان بچ کړو .

کله چې له سوچ نه راوګرځیدم، نو ملنګ را نږدې شوی و. که څه هم زه په خیرات ورکولو کې دومره میړنی نه یم، خو نه پوهیږم چې ولې مې له ځانه سره پریکړه وکړه چې که ملنګ له ما څخه څه وغوښتل، نو غوټې پنځه روپۍ ورکوم ګوندې په دې عمل را څخه خدای راضي شي. درې څلور دوکانه فاصله چې پاتې شوه، نو د ملنګ زما په کراچې نظر ولګیده، سپك قدمونه یې راواخیستل، د غوږ له غاړې نه یې سګرټ راواخیست، څو یې چې ګوګرد پیدا کاوه، نو زه له خپل ځایه پورته شوم او د " جی رام جي کي جی" کلمات مې له خولې څخه ناخود آګاه ووتل. ملنګ سم له واره لاسونه غبرګ کړل او د " بسم الله، بسم الله" کلمات یې تکرار کړل.

ملنګ سګرټ ولګاوه او په خپله مخه روان شو، خو زه یې له یوې دردوونکي ماتې سره مخ کړم. څه مې له ځایه طبعه خړه وه او څه له دې پېښې سره خړه شوه. د ملنګ څیره مې مخې ته ولاړه وه چې له ورایه مې په یوه لوړ دنګ سړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ولګيدې چې په خولو کې لوند خيشت را روان دی، د جومات د پوزکي خولۍ يې په سر کړې ده. درانه درانه ګامونه را اخلي.

زه د ملنګ سره د پيښې شوې واقعې د کفارې د ادا کولو په خاطر له خپل ځايه ولاړ شوم، د سړي مخې ته ودريدم او په ډيره عاجزۍ مې ورته وويل:

کاکا که خدای مې نه غلطوي تاسې په هيره کې د جومات خولۍ په سر راوړې ده.

مخکې له دې ځخه چې سړی ځواب راکړي، ايسته يې پوريې وهلم او بيا يې وويل:

”ها خوا شه ورك شه. اوس مې په پنځه روپۍ واخيشته“.

زما پريشاني نوره هم زياته شوه. تر تير مازيګر پورې مې چرت ډير خراب و. ماښام ته لږ وخت پاتې و چې يو شاعر ملګری مې ځنګ ته راغلو، په ترخ کې يې په شين پوښ کې نغاړلی کتاب نيولی و، د عادت له مخې مې لاس ور تير کړ، خو ملګري مې په کتاب ترخ ټينګ کړ او ويې ويل:

"پريږده زوروره، څه پرې کوې، مذهبي کتاب دی".

ماته يو ځل بيا ملنګ را په ياد شواو ملګري ته مې وويل:

راکړه مړه زه درته څه مذهبي سړی نه ښکارم .

کتاب مې ترې واخيست او چې ځنګه مې په ليمو ښکل کړ، نو شاعر ملګري مې يوه مسته مانا خيزه خندا وکړه. ما په بيړه کتاب له پوښ څخه وايست چې غټ غټ يې پرې ليکلي وو ”ګرنتهـ“ مصنف ”ګروهـ نانك“ يو ځل بياملنګ را په ياد شو، ځو شيبې مې د لاشعور په ويړه پرده د ګندهارا تهذيب فلم وځرخيده، په ايمان وويريدم او امنت بالله مې په ځان وويله .

2001/ 04/ 25

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیمتي وینه

له ماشومتوبه مې په خپل مټ باور و. په ښوونځي کې به هم په تن بدن کمزوري یاران رانه په څنګ تېریدل. داسې ورځ به نه وه چې په چم ګاونډ کې به مې د چا تنې نه وه شلولې او میندې به یې له مونږ کره به شور نه راتلې او له همدې بې سرۍ له وجې به مې راته مور ستغې سپورې ویلې. څه په خوارو مې لسم پاس کړو، هغه ورځې مې هم ولیدې، چې دفتر په دفتر د نوکرۍ لپاره وګرځېدم، خو زمونږ د خوارانو په قسمت کې نوکري چېرته وه. ټول وخت مې په بې روزګارۍ کې تېر کړ، هسې به د محلې په کوڅو کې ښکته پورته کېدم، له دې وجې د لنډغرو په سر کې شمار وم. پردې ودونه به مو یوه هفته د مخه ګرمول، که رښتیا درته ووایم، ښې مفتې مزې مو چاڼولې، داسې شپه دې حرامه وي، چې مونږ دې ترې موج نه وي اخیستی.

زما کمبختي به راغلې وه چې یوه ورځ زمونږ د یارانو له جملې نه د یوه ماشومه لور په ګولۍ لګېدلې وه، ډېره وینه ترې تللې وه، په هسپتال کې وینې ته ضرورت شو، یارانو یو بل ته سره وکتل او بیا ټولو په ما ګوته کېښوده، ما چې کله د وینې د ورکولو تصور هم نه و کړی، له پښو نه مې دم ووتو، مړه خوله راباندې راماته شوه، خو له خپلې تنې نه وشرمېدم او وینې ورکولو ته مې ځان ونیو. ډاکتر چې کله زما د وینې ګروپ معلوموه، نو سخت وارخطا شوم، یوه لړزنده یخنې راباندې راغله، ډاکتر مې زړه ډاډه کړ و یې ویل:

))یو نارمل انسان کولای شي چې په هرو درې میاشتو کې پنځه سوه سي سي وینه ورکړي او له تا نه خو زما په څېر دوه جوړېږي، ته ولې دومره وارخطا شوې. خو یوه خبره واوره چې ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده، ستا وینه هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه بیا تا ته نه شي ختی، تر څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي((.

ډاکتر چې څو خپلې خبرې خلاصولې، له مانه یې پنځه سوه سي سي وینه اخستې وه. هډو پوه پرې نه شوم او نه مې څه کمزورتیا محسوس کړه.

کله کله به مې د ډاکتر دې خبرې چې ((ستا وینه ډېره قیمتي ده)) په مغزو کې انګازې کولې. تل به په همدې چرتونو کې تللی وم، وخت نا وخت به مې له یارانو نه هم د وینې ورکولو په هکله تپوسنه کول او په دې پوه شوی وم چې په هسپتال کې روزانه د وینې ضرورتمندان وینه په بیه اخلي. بس د دریو میاشتو پوره کېدو ته مې په ورځو شمېرلو پیل وکړ، بالاخره پوره شوې او نېغ هسپتال ته لاړم او د وینې خرڅوونکو په لست کې مې نوم ولیکه. یوه ښه شپېه وروسته راته د ډاکتر د کمرې نه اواز وشو، ورغلم او د وینې د بیوپار سره مې پنځه سوه سي سي وینه په زرو روپو خلاصه کړه. هفته دوه مې پرې ښې په مزو کې تېرې شوې او کله چې بیا د خرچې ضرورت شو، نو درې میاشتو پوره کېدو ته مې بیا په ورځو شمېرلو پیل وکړ، دا ځل دا درې میاشتې هېڅ نه پوره کېدې، د خدای په دې وېږه دنیا کې مې سخت زړه تنګ شوی و،هېڅ ټایم راباندې نه پاس کېده، خو اخر دا دوره هم پوره شوه. هم هغه هسپتال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړم او په لست کی مې نوم ولیکه او کله چې راته د ټولو وینه خرڅوونکو په وړاندې د ډاکتر له کمرې نه اواز وشو، نو د ړومبې ډاکتر خبرې مې په یاد کې راغلې چې ویل یې:

))ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده((.

په خپله وینه مې په زړه کې ناز وکړ او په فاتحانه انداز د ډاکتر کمرې ته ورغلم. زما د وینې پخوانی بیوپار ناست و، خبرې جوړېدو ته ضرورت پېښ نه شو، نېغ لاړم او په بېړ کې وغځېدم. د سترګو په رپ کې یې را نه پنځه سوه سي سي وینه واخیسته او شین لوټ مې په زړه واچاوه .

داخل مې په ځان لړه سخته تېره کړه، خو د ډېرې سختې باوجود مې خرڅه تر میاشتې و نه رسوله. خو وروسته بیا هماغه تنده وه. درې میاشتو پوره کېدو ته مې وار ونه کړ، یو بل هسپتال ته لاړم او پنځه سوه سي سي وینه مې خرڅه کړه. څه مې کړی وای ، مجبوري وه. بد اموخته شوې وم، بله هېڅ چاره نه وه، بس سم کار مې ورته ویلی و، میاشت لا پوره نه وه چې نوره وینه مې خرڅه کړه او چې څلور پنځه میاشتې مې سر په سر وینه خرڅه کړه، نو ښه یې له لاده باده وایستم. دا داسې وخت و چې خپل کور ته مې بلکل شاه کړې وه. اکثره وخت به مې په هغه کوډله کې تېراوه، چې د ملنګ بابا د زیارت په یوه کونج کې مې د کیکرو له شاخونو څخه جوړه کړې وه. کمزورتیا مې ورځ په ورځ په زیاتېدو وه، هسپتال ته لاړم، ډاکتر زما چیک اپ وکړ او ویې ویل:

))ځوانه ستا د وینې کمبوت دی. زه درته دا دوایانې لیکم، خو هله به دا استعمالوې چې درې څلور خلتې وینه ځان ته تېره کړې او څومره زر چې کېدای شي وینه ځان ته وخېژوه، که نه دا دوایانې به هېڅ اثر ونه کړي((.

ډاکتر نور هم څه ویل، خو زما پام د ړومبي ډاکتر خبرې اړولی و چې ویل یې.

))ستا وینه ډېره قیمتي ده، هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه تا ته نه شي ختی، ځو چې ستا د وینې ګروپ نه وي پیدا شوی((.

د وینې د اخیستو خو راسره هېڅ درک نه لګېده، ډېره موده پس کورته لاړم او څنګه چې په پوړو و ختم، نو د مورکۍ سترګې را باندې ولګېدې. په غبرګو لاسونو یې له خپلې سینې نه درز پورته کړ او ویې ویل:

))ای لویه ځوانه راورسېږې، په زوی مې څه شوي دي، ته دې خوا راشه چې زیړي خو به نه یې نیولی((.

ماته چې خپل ځان معلوم و، هېڅ مې و نه ویل، کمرې ته لاړم او په کټ کې وغځېدم، مور مې رانږدې شوه، د سترګو زېږمې یې راته راښکلې او په یقین سره یې وویل:

))زویه زیړي وهلې یې، راځه بلا ګی دې واخلم، ځنډ مه کوه چې د زیړي با با زیارت دې بوځم((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه که هر څو پوهېدم چې زيړي نه يم وهلی، خو مور ته مې څنګه دا باور ورکړی و. دا خو مې ورته نه شو ويلی چې ما د وينې په سودا کې تاوان کړی دی. زيارت ته ورسېدو، مور مې خو وارې لاس نيولی د زيارت نه وګرځولم، له منجاور نه يې راته بندونه واخيستل او ډېره شيبه يې په لوړ غږ زما د رغېدو دعا وکړه. د زيارت منجاور مې مور ته وويل:

"بندونه به دې زوی ته له غاړې نه وتړې، دا مالګه په هاغه مخامخ کوهي کې واچوې،اوه ورځې به دې زوی ته په اور پخکړی قتغ نه ورکوې، که خدای ته منظوره وي، زوی به دې روغ رمټ شي".

ما چې د يوې هفتې د پرهېز خبره واورېده، په زړه مې تياره راغله، ساه مې ډوبه شوه، مور ته مې وکتل، د هغې هم راته حال خراب شو، د غز ډډ ته يې تکيه ووهله، سترګې يې پټې وې، خو اوږده اوږده سا يې اخيسته، چې په دې وخت کې مې د مور زهيرتيا او زما فريب په مغزو کې يو توپان راوست او چې مور مې لږه ساه صورت شوه، نو د ډاکتر د چيک اپ ټوله خبره مې ورته سپينه کړه.هغې چې زما خبرې واورېدې، نو په غوسه يې راته وويل:

"چې داسې ده نو مخکې دې ولې راته نه ويلې، چې دا تکليف خو مو له سره کم وای، خو څه خدای دې اوس خېر راپېښ کړي".

له زيارت نه په واپسۍ مې د مور په وينا بندونه له غاړې نه وتړل، خو مور مې په سبا نېغ هسپتال ته بوتلم. سرجن ته مو د چيک اپ پرچې ورښکاره کړې، هغه د وينې په بينک چيټ راکړ، خو په بينک کې زما د وينې ګروپ ميلاو نه شو. په وينې خرڅوونکو کې مو هم وليدل، خو داسې څوک نه وو راغلي چې زما د وينې سره يې وينه برابره وي. د علاقې د چرمين نه مو د وينې د خيريه هسپتال په نوم چيټ واخيسته، هلته هم پيدا نه شوه. د هغوی په ذريعه مو په اخبارونو ريډيو او ټې وي کې د وينې د ضرورت اشتهارونه ورکړل او چې دا ټولې لارې را باندې بندې شوې او هېڅوک حاضر نه شول چې وينه دې راکړي، نو د ړومبي ډاکتر خبرې مې يو ځل بيا په مغزو کې توپان راوست.

"ستا وينه ډېره قيمتي وينه ده. ستا وينه ډېره... ستا وينه"....

د وجود کمزورتيا او ورځ په ورځ د مصيبتونو لړۍ د ژوندانه د سټريا احساس راکړ، څلور پنځه ورځې مې چې په کور کې تېرې کړې، نو زړه مې ښه په تنګ شوی و. د ملنګ بابا په زيارت کې مې خپله کوډله رايادہ شوه. ورغلم، په خپل حال ولاړه وه، يوه ښه شېبه مې د زيارت په بوټو نظر واچوه او د ګلاب په هغه بوټي چې ما يې تر لاندې خرچه ساتله؛ نظر پرېوتو، ناڅاپه را په ياد شو چې څو ورځې وړاندې مې د دې بوټي لاندې خرچه پرېښې وه. ورغلم او په وارخطايۍ مې د بوټي بېخ ته لاس کړ، په پلاستيکي ګوتۍ کې بنده ټره (پاکټي شراب) په ګوتو راغله، ناڅاپه مې په سر واړول او په ړومبي ځل مې محسوس کړل چې د خپلو وينو وروستی ګوټ مې هم تر مرۍ تېر کړ.

۲۸/۰۷/۲۰۰۰

پېښور لا لي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت مصروف یم

یو خو دا ژورنالیزم ډیر ستړی کار دی او په تیره بیا صحافتي ژورنالیزم، که یو ځل سړی د صحافتي ژورنالیزم په لومه کي بند شي نو بیا دې خدای (ج) مل شي.

تیر کال چې زه دیوې مجلې د پښتو برخې اډیټر ووم ، نو دچا خبره له پښو نه مې بجلې ایستلې وې . دلیکنو په خاطر به کله په لیکوال پسې په یوه او کله په بل دفتر ګرځیدم. که به کوم لیکوال په مخه راغی، د روغبړ نه د مخه به مې د لیکنې غو ښتلو رنګین لفظونه سره راټول کړ او د لیکنې غوښتنه به مې ترې وکړه.

که په کوم لیکوال پسې به دفتر ته ورغلم نو د خپل مصروفیت نه به یې سر ټکا وه . داسې هم نه وه چې ګنې زه دمقالو څخه عاجز وم. او داځکه چې زموږ مجله دیوې موسسې له خوا خپریده اود ګذارې سره سمه یو څه حق الزحمه یې هم ورکوله .

ځیني لیکوالانو به په مستعارو نومونو څو مقالې راکولې او ځیني چې به دحق الزامې نه خبر نه وو او دفترونو ته به پسې لاړم ، نو له ډیرو به مې دا ټکی اوریده چې " سخت مصروف یم، د دفتر کا رونه راباندې دومره ډیر شوي دي چې دسر ګرولو ته هم نه یم وزګار، بخښنه غواړم " په دې وخت کې به مې ورو ورته له خولې نه ووتل : صا حبه زموږ مجله حق الزحمه هم ورکوي. نو پیاوړي لیکوال به په وښکو کې موسکی شو او ورو به یې راته وویل : "څه کوښښ به وکړم چې یو څه درته ولیکم ، زورور سړی یې" زه په دې پو هیدم چې زه زورور نه ، خو مجبوراً به مې ورته کور ودانی ووایه. داسې وخت هم راغی چې ما دمجلې سره کا ر پریښی و او دیوې بلې ادارې سره مې کا ر پیل کړی و، زیا تي له دې منډو نه خلاص وم چې له چا نه مقاله واخلم یا چا ته حق الزحمه ور وسپا رم. اوس چې له ما څخه د کومې مجلې مدیر اوبیا دداسې مجلې مدیرچې حق الزحمه نه ورکوي ، لیکنه وغواړي، نو ډیر په اسانه مې خولې ته راشي چې " سخت مصروف یم " بخښنه غواړم. دمجلې مدیر موسکی شي او راته ووایي چې، دا د مصروفیت مرض په ټولو لیکوالانو لګیدلی، ددې به څه چاره وي ؟ خو دا مدیر اشنا مې خبر نه دی چې دهر مرض دوا شته او د لیکوال د مصروفیت دمرض دوا حق الزحمه ده. داځکه چې لیکوال په لیکنه زحمت باسي ،انرژي مصرفوي ،که یوه اندازه حق الزحمه ورکړل شي، نو دلیکوال روحیه به پیا وړي شي اوبلې لیکنې ته به یې هم زړه وتخنیږي . ماچي دمجلې سره کار کاوه نو یوه لیکوال به چې دهرې ګڼې لپاره مقاله راکوله ، دا خبره به یې ضرور راته کوله چې حق الزحمه یې غواړم ، ځکه چې ددې لیکنې پر مهال م دوی قوطۍ سګرټ څکولي دي. ما به ورته په سینه لاس کیښود او ورته وبه مې ویل: استاده غم مه کو ه چې مجله چاپ شوه اول به تاته حق الزحمه در ورسوم.

یو وخت ما پوره شپږ میاشتې وروسته یوه لنډه کیسه لیکلې وه، مخکې له دې چې په یوه درنه ادبي غونډه کې یې نقد ته وړاندې کړم، دیوې داسې مجلې مدیر ته مې دمجلې په دفتر کې ولوستله چې حق الزحمه یې نه لرله. مدیرکیسه خوښه کړه اودچاپ لپاره یې لاس راوغځا وه. ما ورسره وعده وکړه چې په غونډه کې تر اورولو وروسته به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ضرور دروسپارم. په همدې ورځ غونډه هم وه. د غونډې په پیل کې تر تلاوت وروسته یوه فرهنګي ملګرې وویل : " زما قدرمنو لیکوالو او شاعرانو ! ما د یوې موسسې سره ژمنه کړې چې دیوې جریدې مسوولیت پر غاړه واخلم او دا ژمنه مې ستاسې په ډاډ کړې ده. هیله کوم چې خپلې لیکنې به له ما څخه ونه سپموئ." لږه شیبه وروسته ماته بلنه راکړل شوه. ما چې کیسه د نقد لپاره ولوستله، یارانو یې خوبۍ او خامۍ راپه ګوته کړې، ښه ګرم بحث پرې وشو، کله چې له ستیج نه راکوزیدم نو هغه فرهنګي ملګرې چې له مخه یې دلیکنو غوښتنه کړې وه، له خپلې چوکۍ راولاړ شو او لیکنه یې زما له لاسه کش کړه. ما خپله لیکنه په ګوتو کې کلکه کړه او ورته مې وویل : صاحبه ما له یو چا سره وعده کړې، چې دا لیکنه به ورسپارم ، تاسې ته بله لیکنه درکوم. خو ملګرې لیکنه کلکه نیولې وه او ټینګار یې کاوه چې نه همدا کیسه به راکوې. ما یې پر نه ورکولو ټینګار کاوه، خوهغه نه منله. بلاخره خوله یې زما غوږ ته رانژدې کړه او ورو یې وویل :

"اشنا حق الزحمه هم لري"

دحق الزحمې دنوم په اوریدلو سره زما ګوتې سستې شوې او ملګرې لیکنه خپل لاسي بکس ته ور ننه ایسته.

1382/12/01

کابل، خیرخانه

عابد او نامرئي ځواک

که له پښتو شعر نه راتیر شوو، لنډې کیسې او ناول ته تم شوو، نو و به ګورو چې د شعر پر پرتله د کیسې او ناول لمنه ډېره خواره ده. ځکه خو دې کمښت ته د باز محمد عابد پام شوی دی او د شعر له اسمانه یې د لنډې کیسې میدان ته رادانګلې دي. کوښښ یې کړی دی چې د پښتو ادب لمنه په " نامرئي ځواک" نوره هم پسې ښکلې کړي.

عابد په پښتو ادب او په تیره بیا د بریې پښتونخوا په هاغه شاعرانو او لیکوالانو کې شمار دی چې د هجرت په چاپریال کې یې شعرونه او کیسې لیکلي دي. او په اسانه یې د نن خبره د سبا ورځې نسلونو ته سپارلې ده.

زه نه شاعر یم او نه لیکوال، خو دومره باید ووایم چې لنډې کیسې په پوره لیوالتیا لولم او خوند ترې اخلم. تر کومه ځایه چې ما ته مالومه ده د لنډې کیسې سرلیک باید په زړه پورې او عام فهمه وي. که داسې و نه شي، نو ډېر لوستونکي به یې له لوستلو څخه محروم پاتې شي. په تیره بیا د کتاب نوم خو باید چې ډېر جذاب او په زړه پورې وی. زما په نظر که کوم بل ښه نوم یې ورته غوره کړی وای بده به نه وه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي ځيني دوستان ووايي چې ضروري نه ده چې هر څوک دې پرې پوه شي. خو زه وايم چې دا هم ضروري نه ده چې ادب دې د ادب لپاره وي. ادب دې د ژوند لپاره هم وي. که لږ مخته لاړ شوو او د غرب دروازه پرانيزو، نو و به گورو چې په ميلونونو وگړي د لنډې کيسې او ناول لوستونکي دي. دا ټول اديبان نه دي، بلکې عام وگړي دي. چې د سفر او د رخصتيو په ورځو کې ناول او ياهم لنډې کيسې لولي.

د عابد نامريي ځواک مې له پيله تر پايه ولوست. ډېرې په زړه پورې کيسې يې په کې راټولې کړي دي چې د لنډې کيسې په معيار پوره دي.

زه د عابد صاحب په کيسو خپل نظر په لاندې ډول کاږم

د " ميا صاحب" کيسه کې د تورخم د دروازې خلاصيدل، د شلمان په گرځوني کې د مجاهدينو راوتل، په کمې ډکې کې د عسکرو برچه پک دريدل او همداسې نور انځورونه يې په ښه برياليتوب ايستلي دي. کيسه په زړه پورې ده.

"په کړس کړس مو وخندل" کيسه کې عبدل ماما د جلال آباددى او په بدلمنو کوڅو گرځي. څومره به ښه واى که عابد صاحب دا کوڅې په سمه توگه راپيژاندلاى واى. ځکه چې اوس به هغه کوڅې نه وي او يا به ما غوندې ډېرو مسافرو نه وي ليدلي.کاش چې عابد د جلال آباد د ښار انځورگري په خلاص مټ کړاى واى.

له دې پرته " شکست" مبارکه شپه" د قرباني چمړې" قيمتي وينه" ياهو. کام" دا ټولې کيسې يې په زړه پورې دي او د پيښور په ټولنيزو مسايلو ليکل شوي دي. که عابد په دې کيسو کې هم په ښه توگه د پيښور انځورگري کړې وه، مثلاً د پيښور د ختو کورونه، د چکړو نه ډکې کوڅې په شاډنډ کې د ميښو کتارونه لکه د روسانو د شوبلو کاروان، د ريکشو اوازونه او داسې نورډېر انځورونه دي چې شل کاله وروسته به يې نقشه بدله شوي وي، نو د کيسو خوند به يې يو په دوه شوى واى .

د " ښاپيرۍ اوديو" کيسه که لږه غځيدلې واى نو کيسه به د ادبي ټوټې نه راوتې وه.

له دې هر څه چې راتير شوو، عابد په خپلو کيسو کې کرکټرونه پر ځاى کارولي دي. هر کرکټر ته يې ژبه ورکړې ده. يوه يادونه بايد وکړم چې عابد ځيني کرکټرونه په اردو وزمه انگليسي ژبې هم غږولي دي، بايد چې دلته يې په قوس کې عام فهمه لغاتونه هم ورسره ليکلي وو. ځکه چې هغوو لوستونکو ته به په کې ستونزې نه وې څوک چې په اردو وزمه انگليسي نه پوهيږي.

په اخيره کې عابد صاحب ته د دې ټولگې په چاپولو مبارکي ورکوم او هيله لرم چې په راتلونکي کې به تر دې لا ښې لنډې کيسې وليکي.

سليم حيات غربي لندن ٢٠٠٤/٢/ ٢٥

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيخ صاحب

سره له دې چې ډېره بريت يې پاك خرييل خودمحلې خلكوبه شيخ صاحب باله. ده دشيخ جنرل سټورپه نوم په محله كې ترهرچاغټ دوكان درلوده. ددوكان په سريې ځان ته داوسيدومناسب كورجوړكړى وچې دى اودده ښځه پكې استوګن وو. شيخ د اولاد له نعمته بې برخې و. دوكان ته يې دوه تنه شاګردان نيولي وو. هغه دمحلې له خلكوسره جوړتازه په ورين تندي كوله خودمحلې دخلكوپه دې ښه نه ايسيده چې شوم سړى و. تنخوادارو ته به يې ترتنخواپه پورهم سودا وركوله. كه پوره وړي به په ټاكلي نيټه پورپرې نه كړ، نودشيخ صاحب دپوردوصولولولاره به بدله شوه. داسې هم نه چې دپوره وړي نه دې په بدرنګ پوروغواړي. فقط په پورپسې به يې سودوتاړه. پوره وړى به مجبورو،كه په دې تنخواكې نه و، نوبلې ته خوبه يې خامخا پوروړپرې كړى و .

شيخ صاحب د پريم چند هندو زوى و. پلاربه يې په همدې دوكان كې تيل مالګه خرڅوله. په دوكان كې څوزاړه ټيمان او شكورونه اوس هم له هماغه وخته پراته وو. مسين لوښـي به يې اخيستل او خرڅول. په پورتنۍ المارۍ كې يومنګى، يوه كوزه او يو چيلمچي د هغه د وخت يادګار وو. شيخ صاحب به دپنځه شپږ كلونوو، چې مور يې مړه شوه اوداوس چې د پيرصاحب د كور تر شا د شيخ صاحب كوارټرې دي، دا پخوا لوى ميدانى و، چې په همدې ميداني كې يې وسوځوله.

شيخ صاحب به لا ماشوم وچې دپلارسره به يې په دوكان كې پوره لاس كوو. د ماشومتوبه يې ځيرك اموخته كړى و. دهندوستان دتقسيم په وخت شيخ صاحب پوره زلمى شوى و. خط اوبريت يې راغلي وو. دملا نه به يې يوه چاړه ترله اولاس كې به يې كړۍ اچولې وه. دپاكستان دجوړيدو نه لږه موده وروسته يې پلارمړ شو او شيخ صاحب يوازې شو. دا داسې وخت وچې دهندوانو اومسلمانانو ترمنځ كركه سيواشوې وه. څوك هندوستان ته لاړل او څوك پاكستاني شول. شيخ صاحب هم ايمان راوړ. نوريې نوسيالۍ او دوستۍ هم له مسلمانانو سره شوې. په هغوكسانو كې چې دشيخ ورسره رقابت و يوهم پيرصاحب و. پيرصاحب هم په ټوله محله كې پيژندلى شوى سړى و. دلرې لرې نه به خلك ورته راتلل ښې پيسې يې راټولې كړې وې دپراخه انګړخام كوريې درلود. په يوه كونج كې يې دوه كوټې وې چې په يوه كوټه كې به پيرصاحب استراحت كاوه او په بله كې به يې عقيدتمندو ته تاويزونه وركول. دانګړ په منځ كې يې دتوت يوه ونه ولاړه وه چې سيوري ته به يې پنځه شپږ تنه خاص خاص مريدان هروخت ناست وو. دشيخ صاحب سره يې په دې نه لګيده چې دده په باب به يې زهرجنې خبرې كولې. كه څوك به دلرې ځايه دپيرصاحب په پته راغلل اوتصادفاً به يې دشيخ صاحب نه پوښتنه وكړه شيخ صاحب به ورته وويل :

هغه جعلي پير! هغه فراډي! ورروه كه پيسې درباندې زياتې شوي وي، چيرته خوار غريب سره مرسته وكړه، خو د دې فراډي پير په دام كې ځان مه ګيروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پير صاحب به هميشه د محلې سپين ږيرو ته د شيخ صاحب نه دا ګيله کوله چې عقيدتمندان يې له لارې ستنوي. او دا به يې هم ويلې چې څو، څو وارې مې ورته د مهربانۍ تاويزونه هم کړي دي او دا هر څه يې د ده د تاويزونو له برکته پيدا کړي دي.

په پيل کې د پير صاحب او د شيخ صاحب په اختلاف څوك نه رسيدل، خو يوه ورځ چې شيخ صاحب د نورو مخ ته په ارمانجنه لهجه وويل:

"ډير ښه ماركيټ په کې جوړيدی شي، خو دا پيرګوټې يې په هيڅ شان نه خرڅوي. څو، څو وارې مې ورپسې اجنټان ليږلي دي، خو دا پيرګوټې ورته غا ړه نه ږدي.

پير صاحب چې په دې پوه شو، چې شيخ صاحب ترينه نه اوړي، نو د دوه تنو مريدانو په لاس يې د شيخ صاحب په دوکان کې غټې، غټې مږې خوشې کړې. سهار چې شيخ صاحب دوکان خلاص کړ پوه شوچې مږو يې په دوکان کې ښه خواري کړې ده او ځنې قيمتي څيزونه يې له خرڅلاوه ايستلي دي. په دې ورځ شيخ صاحب چاته څه ونه ويل. بله ورځ چې مږو خپل فعاليت لا تند کړی و، نو د شيخ صاحب فرياد ټولې محلې ته ورسيده. پير صاحب راغی او شيخ صاحب ته يې وويل:

"شيخ صاحب، په دوکان کې دې يوه توره پيشو وساته، د مږو به بيا مخ هم و نه وينې. خو دا يوه خبره ښه په غور واوره چې په خيټه به يې مړه ساتې. پيشو چې په خيټه مړه وي، د خاوند د مال ښه ساتنه کوي.

شيخ صاحب د پير صاحب مشوره خوښه کړه. يوه توره پيشو يې راوړه او په دوکان کې يې خوشې کړه. تير ماخوستن يې په يوه کاسه کې نيم غوښن هډوکي راوړه او پيشو ته يې مخې ته کيښودل. دوکان يې وتاړه او نيغ کور ته وخوت.

شيخ صاحب ډوډۍ خوړلې وه او د چايو له پيالې نه يې په مزه مزه يو يو غړپ کاوه چې ناڅاپه يې د دوکان له لوري د کړنګ کړونګ آوازونه تر غوږو شول. نيغ پورته شو، د کوټې کړکۍ يې خلاصه کړه، سر يې ور وايست او د دوکان پورو دروازو ته يې وکتل. قلفونه يې له نظره تير کړل، چې په دې کې بيا د د لوښو د جنګيدا غږونه پورته شول. شيخ صاحب په يوه منډه له کوره ووت او چيغې يې جوړې کړې:

"غل دی! غل دی. يه خلکه! په دوکان کې مې غل غلی شوی دی." په لږه شيبه کې د محلې ټول خلك د شيخ صاحب د دوکان مخې ته راټول شول. د شيخ صاحب فرياد لا نه و غلی شوی چې د محلې خلکو هم د بندو دروازو تر شا د لوښو د جنګيدا آوازونه واوريدل. دوه تنه د خلکو له منځ نه د شيخ صاحب سره د دوکان دروازو ته ورنږدې شول او وار په وار يې د وره په چول کې وليدل. په دوکان کې يو مسين منګی د دوکان په څلورو کونجونو کې د فوټبال په څير له الماريو سره لګيږي او د دوکان سامان سره ګډوډوي. شيخ صاحب چې دا حال وليد، سره لرې پرې راغله،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول وجود يې لکه د پاڼې رپيده، هغو دوو تنو په تعجب سره يو بل ته وکتل، د خلکو په منځ کې هم زوږ پيدا شو ډير په دې عقيده وو چې سړی سود خور دی، نه به يې دا دنيا خدای روزي کوي او نه هغه .

د خلکو تر منځ لا ګونګوسي روانې وې، چې پير صاحب په داسې جلالي انداز کې راښکاره شو، لکه کوم چرسي چې تازه تازه د چيلم له سرۍ نه پوره نيم ګز لمبه ايستلي وي او له سترګو نه يې د اور سيندونه لاړې کوي، ويې ويل:

"شيخ صاحب ! بيا څه پيښه شوې ده چې دا خلك راټول دي؟"

شيخ صاحب به لا ځواب ته خوله جوړوله، چې له دوکان نه د لوښو د جنګيدا غږونه راغلل. شيخ صاحب وويل:

پير صاحب! خدای پوهيږي، دغه حال دی. فکر کوم چې د دوکان ټول سامان مې له کاره ووت.

پير صاحب وويل: اخر څه خبره ده؟

شيخ صاحب وويل: نه پوهيږم، خو هغه مسين منګی په دوکان کې کونج په کونج لګيږي او له الماريو نه سامان غورځوي.

ـد خدای بنده، وخت ناوخت څه خير خيرات وباسه، ټول عمر دې په شومتيا کې تير کړو. څه خو د الله باچا د درويشانو خيال ساته. دا ټوله ستا د ګناهونو نتيجه ده، په دوکان دې د توري بلا سيوری شوی دی.

ـپير صاحب هر څه چې کيږي ، په خدای به شي او په تا به شي، خو څومره ژر چې کيږي له دې بلا نه مې خلاص کړه.

ـخلاص به شې، خلاص به شې، خو،

ـد (خو) ځای دې په کې نه پريږدم. پير صاحب! انشا الله خوشحاله به دې کړم.

پير صاحب په داسې حال کې چې وريځې يې نيمايي تندي ته رسولې وې، په برندو سترګو يې شيخ صاحب ته وکتل او د دوکان په لور يې درانه درانه قدمونه واخيستل. څنګه يې چې د دوکان ور نيم کښوکړ، منګی راغی او د پيرصاحب په سينه مزبوت ولګيده. پيرصاحب ستوني ستاغ پرځمکه پريوت او د منګي له خولې نه يوه توره پيشو په کراره راووته او په يوه منډه د خلکو له نظره پنا شوه. په دې وخت کې شيخ صاحب وويل:

"ما به تاسې ته نه ويل چې دا جعلي پير دی، فراډ کوي، د ساده باده خلکو جيبونه په چل ول تشوي، دا پير نه دی، د فساد جړ دی. راځئ چې ټوله محله ورته يوه خوله شو او له دې محلې نه يې وباسو. که کور بهانه کوي، نو زه حاظر يم چې په دوه چنده قيمت يې ترې واخلم. خو چې دا له دې محلې نه ورك شي. ومو ليدل چې په منګي کې پيشو ننوتې وه او ده لا څه څه ويل".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پير صاحب چې د شيخ صاحب خبرې په سړه سينه واوريدې، نو د حق ياهو نارې يې له خولې وايستلې او ويې ويل :

"شيخ صاحب! زه خو دا منم چې په منګي کې پيشو ننوتې وه خو ته دا ومنه چې په پيشو کې هم څه ننوتي وو.

د شيخ صاحب سر چې د پير صاحب په خبره پوره خلاص شوی و، سترګې يې پر ځمکه وګنډلې او غوږونه يې بوخ ونيول چې په دې کې پرې پير صاحب ورغږ کړ:

ـشيخ صاحب! ګوره چې زما شيريني دې له ياده ونه باسې.

1998/ 11/ 07

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ چمړې

لوی اختر ته به لا څو ورځې پاتې وې چې زموږ محلې ته د کشمیري مجاهدینو په نوم څو تنه راغلل او د جامع مسجد مخې ته یې چې د محلې په بازار ګوټي کې دی، دفتر پرانیست. په همدغه ورځ د فلاحي مرستندویه ټولنې ځیني غړیو او د جامع مسجد امام صاحب سره په رابطه کې شول. د محلې په بازار ګوټي کې یې له یوه سر نه تر بل سر پورې په دیوالونو اشتهار پاڼې ولګولې. په پاڼو کې د جنګ له ټریننګ نه پرته له ځوانانو څخه غوښتنه شوې وه چې په عملي جهاد کې برخه واخلي او د هندوانو په مقابل کې وجنګیږي او خپله اسلامي فریضه ادا کړي. دغه راز یې په پاڼو کې د مجاهدینو دیوکال د فتوحاتو ګزارش هم وړاندې کړی و.

بله ورځ د مسجد د امام صاحب او مرستندویه ټولنې په ملتیا په محله کې کور په کور وګرځېدل او له مجاهدینو سره د مرستې غوښتنې یې وکړې. زموږ په محله کې چې زیاتره ځوانان بې روزګاره او د چرسو په نشه روږدي شوي دي، ځینو ځوانانو ټره وکړه چې که جهاد ته ځي او که نه، خو ټریننګ ته به ضرورځي، چې د چرسو له نشې نه خو په کې خلاص شي. دفتر ته لاړل او د ټریننګ په لست کې یې نومونه ثبت کړل. او وعده یې وکړه چې د لوی اختر نه پس به خامخا ټریننګ ته ځي. اختر ته به لا څلور ورځې پاتې وې چې د جمعې مبارکه ورځ راورسیده. امام صاحب د جهاد په فلسفه او فرضیت خبرې کولې . د خبرو په ترڅ کې یې وویل:

"فرض شي جهاد هغه وخت چې وکړي تجاوز کفار په مسلمان ملت باندې .

دمحلې له ځوانانو نه یې په عملي جهاد کې د برخې اخیستو او د محلې له مالدارو خلکو نه د مجاهدینو لپاره د مالي مرستې غوښتنه وکړه. تر هغې چې اختر رارسیده، په دفتر کې د خلکو ګڼه ګوڼه ډیره وه. امام صاحب به هم وخت نا وخت په دفتر کې لیدل کیده. هر وخت به په کې د چایو پریماني وه. څوك به په چایو جوړلو بوخت وو او چا به میلمنو ته د چایو پیالې وړاندې کولې. اختر ته چې دوه ورځې پاتې شوې، مجاهدینو د محلې په ټول بازار کې بینرې وځړولې. په بینرو لیکل شوي وو:

))قربانی کی کهالین کشمیري مجاهدوکو عطافرماین.

اپناعطیات اورقرباني کی کهالین اپنا علا قی مین جامع مسجد کی سامنی دفتر مین جمع کراین . شکریه((.

منجانب : تنظیم المجاهدین کشمیري

کله چې امام صاحب په بازا ر کې بینرې ولیدې په تندي کې یې ګونځې وغځېدې په قهراوغضب یې بینروته وکتل او له ځانه سره وګونیده دمجاهدینو په دفتر بې له سلامه تیرشواوپه مسجدننوت بلا خره دلوی اختر ورځ راورسیده. امام صاحب دسهار په لمانځه کې داختر دلمانځه وخت اته بجې وټاکه. اوه نیمې بجې به وې چې داختر دلمانځه داداکولو لپاره مسجدته ورسیدم. دخلکو ګڼه ګوڼه وه ، هرچاکوښښ کاوه چې دلمانځه لپاره مناسب ځای ومومي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام صیب دقربانۍ په فلسفه اومسایلو خبرې کولې. وخت داتوبجو نه په تیریدو و. دزیاترو خلکو نظرونه په هغه دیوالي ساعت وو چې دمحراب له پاسه لګیدلی و اوپه سوالیه انداز به یې دامام صیب په لورکتل. چې په دې وخت کې دامام صاحب خبرو زما توجه جلب کړه ویې ویل:

په کتاب کې راغلي دي چې وړي وي راشي کیني په بلې ستاسې په ورځ دلوی اختر روحونه د موراوپلار ستاسې. نوای مومنانوورونو! ورکړئ غوښې دقربانۍ په ارواحو دانبیاوو کرامو اوپه ارواحود موراوپلار خپل غربا او مساکینو ته. اوورکړئ چمړې دقربانۍ طالبانو ته دمسجد خپل چې واخلي پرې کتابونه دفقې اوعلم ددین خپل .

امام صاحب لږه شیبه چوپ پاتې شو په مقتدیانو یې ښکته پورته نظر واچاوه اوزیاته یې کړه:

اوریدلي مې دي چې شته ځینې کسان چې نه و باسي چمړې دګډورو نه دقربانۍ اولرې کوي ترینه وړۍ په واسطه دپاکي یاچړې ! نوای مومنانو ورونو نه کیږي قرباني ستاسې چې ونه باسئ چمړې دګډورونه دقربانۍ. بله داچې پیداشوي دي ځینې خلك چې په نوم دکشمیري مجاهدینو ټولوي چمړې دقربانۍ اوګرځوي یې ذریعه دمعاش خپل. نوای مومنانو ورونو ! ورنه کړئ داسې خلکوته چمړې دقربانۍ چې نه کیږي قرباني ستاسې په حضور دباري تعالی کې .

امام صاحب به لا نورهم څه ویل، خو دساعت ستن اته نیمو ته رسیدلې وه. د مقتدیانو دصبر پیمانه لبریزه شوې وه، د وروسته نه خلکو په صفونو جوړولو پیل وکړ. امام صیب مجبوراًً دلوی اختر دلما نځه نیت تازه کړ. لمونځ اداشو ، خطبه وویل شوه، په مسجد کې داختر دمبارکیو سلسله جاري وه. ځان مې څه په شواخون له ګڼه ګوڼې نه راوایست ، په کوڅه کې دمجاهدینو بینرې همغسې ځړیدلې خو دفتر ته یې غټ کولپ لګیدلی و .

2000/ 03/ 17

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خصوصي ميلمه

تیره ورځ چې کمال صاحب له وخت نه مخکې دمجلې ایډیټ شوې پاڼې د میز له سر نه ټولولې، نو داسې معلومیده چې کوم ضروري کار پسې به ځي. د مجلې د مدیرپه میز یې سترګې ونښتې، د یوې خپرونې تازه ګڼې یې پام ور واړوه. مجله یې راواخیسته او له عادت سره سم یې د سرمقالې په لوستلو پیل وکړ. دوه درې جملې به یې لا نه وې لوستې، چې په تندي کې یې ګونځې وغځیدې. د مجلې مدیر ته یې وکتل، خوله یې څه ویلو ته جوړه کړه، خو مدیر صاحب په خپلو کاغذونو کې ډوب و.

په سرمقالې یې بیا سترګې ښخې کړې، یو پیرګراف به یې لا نه و لوستی، چې نیغ له چوکۍ نه پورته شو او مجله یې د میز په سر داسې په شرق وغورځوله، چې د مدیر صاحب پام یې بدل کړ او زیاته یې کړه:

"وګوره کنه مدیر صاحب، هماغه موضوع یې څیړلې ده چې تیره ورځ مو پرې بحث کاوه. ما درته نه ویلې چې زموږ هیوادوالو ته لومې غوړیدلي دي او د زرکو په څیر خرامانه، خرامانه د دام خولې ته ورځي، ځانونه پردي کوي او بیا په دې پردیتوب فخر هم کوي".

مدیر صاحب ترې پوښـتنه وکړه چې په سرمقاله کې دې څه ولیدل چې دومره بې حوصلې شوې؟

کمال صاحب ځواب ورکړ:

هماغه څه چې اندیښنه مو ترې لرله. لیکلي یې دي چې د لوړو زده کړو خاوندان او مسلکي کدرونه په ډېرې توندۍ له هیواد او سیمې نه ووځي، په غربي ټولنو کې حل کیږي او خپل هویت له لاسه ورکوي. دا یې لا څه کوې چې د هیواد دښمنانو هم ورته زمینه برابره کړې ده او په ډیره اسانۍ سره مسلکي کدرونه له کورنیو سره قبلوي. عجیبه یې لا دا چې هلته یې د کار د قوې په توګه استعمالوي او لارې کوڅې پرې جارو کوي".

کمال صاحب یو اوږد اسویلی وایست او زیاته یې کړه:

مدیر صاحب، ته وایه دا مسلکي کدرونه (چې زموږ د هیواد سرمایه ده) چې دومره په اسانه د پردیو لاسونو ته ځانونه اچوي، په دوی څوک ملامت دي؟ آیا دوی سره دا فکر نه شته چې زموږ جنګ ځپلی هیواد به په دې وتوانیږي چې په راتلونکو دیرشو کلونوکې دې یو مسلکي کدرهم پیدا کړي؟ په داسې حال کې چې په هیواد کې ښوونه او روزنه په ټپه ولاړه ده.

کمال صاحب به لا نور هم څه ویل خو د مدیر صاحب نظر په دیوالي ساعت ولګیده، وخت پوره و، کمال صاحب ته یې وویل:

"خبرې دې په زړه پورې دي، خو وخت په تیریدو دی، درځه چې کورونو ته ځو".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

كمال صاحب چې له دفتر نه ووتو، د سرمقالې موضوع يې دومره په ذهن بوج شوې وه چې تر كوره په سپور او پلې مزل له سره پوه شوى نه و. چې په كور ستړى ستومانه ننوت، نو له ورايه يې مشر زوى ورته سلام وكړ او په خوشحالۍ يې ورته يو سرخلاصى ليك وركړ. ليك په اردو ژبه و. ژباړه

كمال صاحب! سلامونه، څرنگه چې د كلنۍ ازموينې نتيجه اعلان شوې ده، له نيكه مرغه كامران د ټول ښوونځي د شاگردانو په نسبت په ښو نمرو له پنځم ټولگي نه فارغ شوى دى، چې تاسې ته مباركي وايو. تاسې ته به معلومه وي چې زموږ ښوونځى د نرسرۍ نه تر پنځم ټولگي پورې دى او هر كال موږ له پنځم ټولگي څخه د ممتاز شاگرد د برياليتوب په وياړ يو شاندار پروگرام جوړوو، چې دا نيكمرغي ستاسې د زوى (كامران) په برخه شوې ده، تاسې به له موږ سره په دې پروگرام كې د خصوصي ميلمه په توگه سبا سهار انشاالله په اتو بجو گډون كوئ، مننه.

د ليك په لوستلو د كمال صاحب وښكې و غځېدل، زوى يې په غېږ كې ونيوه، په دواړو رخسارونو يې ښكل كړ او د لسو روپو نوټ يې ورته په گوتو كې كېښود.

كمال صاحب چې څو شيبې له مخه تك تور گرځېدلى و، لږ تازه شو. د خپلو ورو بچو سره يې ټوكې ټكالې پيل كړې او د ماښام ډوډۍ يې لږ په آرام وخوړه. خو د ماخوستن له لمانځه وروسته چې د خوب لپاره په كټ كې وغځېده، نو د سرمقالې موضوع يې يو ځل بيا په ذهن سوره شوه. د خپلو هغو هيوادوالو په حال يې افسوس وكړ چې په پرديو ټولنو كې په ډېره خوشحالۍ ځانونه او اولادونه حل كوي. د ذهن په پرده يې د فلم د صحنو په څېر ډېر ياران يو، يو تر نظره تيريدل چې دى يې له كلونو، كلونو راهيسې د ليدو په طمعه و، هغوى ټول ورته پردي ښكاره شول، په خپل ژوند يې فخر وكړ او له ځانه سره يې وويل:

شكر دى خدايه! كه په خپل هيواد نه يو، نو د هيواد د ځمكې په سر خو آسمان وينو، دا گوره په آسمان كې د ستورو نغرى، دا پريونې او داد ستورو كټ چې زه لا ماشوم وم او د خپل بام له سره به مې ليدل، كټ مټ هماغه شان دلته هم زموږ پر سر ولاړ دي. شكر دى چې كله ناكله راباندې د وطن ليونى او مست باد هم ولگي، په ايمان چې زړه مې پرې ښه شي.

كمال صاحب لا هماغسې په خوږ نظر د آسمان د ستورو ننداره كوله، چې خوب په خپله غېږ كې ونيوه.

سهار چې له خوبه پاڅيده، نو پوره اته بجې وې. د سرمقالې موضوع ترينه هيره شوې وه. د كامران پروگرام ورياد شو. زر زر يې ولمبل، په ولاړه ولاړه يې يوه پياله چاى وڅښلې، د كامران د ښوونځي په لور وخوځيده او چې څنگه د ښوونځي په كوڅه ورسم شو، نو د ښوونځي د لاوډسپيكرنه په اردو ژبه غږ پورته شو:

گلاليو ماشومانو! څرنگه چې د كامران د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو، موږ سره په دې پروگرام كې د كامران پلار (كمال صاحب) خصوصي ميلمه دى، خو تر اوسه يې تشريف نه دى راوړى، كله يې چې تشريف راوړ، نو خپله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوکۍ به سمبال کړي. د ښوونځي مدير صاحب ته بلنه ورکوم چې ستاسې د لاسونو په پړقا کې ستيج ته تشريف راوړي او د رياست په چوکۍ کيني.

د پروګرام پيل له قومي ترانې نه کوو، هغه چا ته بلنه ورکوم چې له اول ټولګي نه تر پنځم ټولګي پورې د قومي ترانې سرټيم پاتې شوی دی او نن يې موږ او تاسې د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو. ستاسې د لاسونو په پړقا کې تشريف راوړي کامران خان.

کمال صاحب په دې وخت کې د ښوونځي بندو دروازو ته رسيدلی و، د لاسونوپړقا چې لږه غلې شوه، نو د کامران په خواږه ترنم قومي ترانه پيل شوه چې ويل يې:

پاك سر زمين شاد باد

کشورحسين...

2002/ 02/ 28

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان او سپی

د حضرت صاحب د حکومت به لا یوه اونۍ نه وه پوره شوې چې موږ څو تنو کلیوالو ملګرو په یوه شین سهار له پېښور نه په یوه موټرکې حرکت وکړ او څو چې توپ ډز کولو، نو موږ بیا خپل کلي ته رسېدلي وو. کلی څه و، بس تشې کنډوالې وې. هر څه نړېدې- نړېدې ښکارېدل، یوه ملګري وویل:

"اوهو، دا غر څنګه را لنډ شوی دی" .

بل وویل:

"لکه چې د کوم مین سوال به خدای قبول کړی وي چې وایي:

خدایه را لنډ کړې دا د ځمکې تناوونه"

په کلي سر شو، په تشو کنډوالو ګرځېدو، هر چا ته د خپلو کورونو پخواني انځورونه سترګو ته کېدل. د کوڅو پر ځای په کورونو کې لارې جوړې شوې وې، چې د اردو ژبې د دې مشهور شعر ښه ترجماني یې کوله:

دیوار گیرا کیا میرے کچھے مکان کے

یارو نے میرے گھر مین راستے بنادئے

په لږ وخت کې مو ټول کلی له پښو څخه و ایستو، د کلي په بر سر کې مو د یوه باغ د لیدو تلوسه پېدا شوه، دا باغ زموږ د ماشومتوب د خاطرو یوه ذخیره و ه، مېوې به یې موږ په خامه کې خلاصې کړې وې. باغ ته ننوتو، په لیدو یې خدایږو ډېر اندېښمن شوو. په پسرلي کې یې د خزان بڼه نیولې وه. چیرته یو نیم شاخ به شنه پاڼه نیولې وه ، نور ټول وچ ښاخونه وو. موږ د باغ په رنځېدلي حال خواشینې شوو. د باغ په شمالي اړخ کې مو په یوسپي نظر پریوتو چې یو پیشنګوری یې په خوله کې نیولی او مخ په بره روان دی. ما و انګېرله چې ګوندې سپی دا پیشنګوری خوري، ځمکې ته مې په داسې انداز لاس ښکته کړ چې سپي ته وښیم چې ګوندې کاڼې را اخلم، غږ مې پرې وکړ:

خوشې کړه !

سپي خپل سست ګامونه چست کړ او په لړه شیبه کې د باغ بر سر ته ورسېده. هلته یې په شنو کبلو پیشنګوری واچوه او خپله یې خوله د ویالې په لور ښکته کړه، له ویالې نه یې پیشو را پورته کړه او پیشنګوري ته یې نږدې واچوه.

موږ چې دا هر څه له لږ لېرې څارل، ورنږدې شوو. سپي چې موږ د ورتګ په حال کې ولیدو، راپسې یې وغپل او روان شو. موږ چې پیشو او پیشنګوري ته ښه نږدې شوو، سپی چې یو اندازه تللی و، ودرېد او بې واره یې له موږ پسې وغپل. موږ ولیدل چې سپي د پیشو تیونه د پیشنګوري خولې ته برابر کړي وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې حال زموږ ملګرو هر چا خپل نظر څرګندولو، خو زما په زړه کې دا خبره تېره شوې وه چې کېداې شي، انقلاب په حېواناتو مثبته اغېزه کړي وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مننې په ترخ کې

ګران لوستوونکي به هرو مرو وايي چې دې باز ته وګوره، هره ليکنه چې يې زړه منلې ده، د لنډې کيسې په نوم يې په دې ټولګه کې چاپ کړې ده .

هو، يارانو همداسې يې وګڼئ. دا ځکه چې ما د لنډې کيسې په هکله کومه ځانګړې تيوري نه ده لوستې. البته د پښتو ادب د نوموړو کيسه ليکوونکو کيسې مې زښتې زياتې لوستي دي او د همدوی پخو ليکوالو کيسو ما ته د کيسو ليکلو چل راښودلی دی .

په دې ټولګه کې ځينې کيسې داسې هم راغلي دي چې زما د ژوند پر تجربو او خاطرو تکيه کوي. مخکې له دې چې زه په کيسه ليکلو پيل وکړم، نو داسې ډېرې پيښې وې چې ما به په پيښور کې د څنګ يارانو لکه کاروان، نثار او سالک ته په شفاهي ډول ويلې او همدې يارانو به راته ويلې چې دا په همدې ډول وليکه دا کيسې دي.

له دې کيسو څخه يوه هم د " ميا صاحب " کيسه ده. کله چې اسدالله غضنفر په پيښور کې د " داستانونه" په نوم دوه مياشنۍ مجله راو ايسته او د ميا صاحب کيسه يې په کې چاپ کړه او يارانو خوښه کړه، نو زه يې نورو کيسواو هغو پيښو ليکلو ته وهڅولم، چې زما په ژوند خورې وې.

ياده دې وي چې ما په کيسه ليکنه کې رياليزم له استاد سعدالدين څخه او تيوري مې د اسدالله غضنفرنه په مخامخ خبرو کې زده کړې ده. له دې پرته مې د اجمل پسرلي ژباړه " لنډې کيسې به څنګه ليکو" په ډېر غور لوستې او ډېر څه مې ترې د کيسې ليکنې په اړه زده کړي دي.

په اخيره کې د ډپلوم انجنير ستانه مير زهير او عارفه عمرلور څخه د زړه له تله مننه کوم چې په دې ټوله يې سريزې ليکلي دي او هم په لندن کې د ميشتو پښتنو فرهنګپالو څخه يوه نړۍ مننه چې د دې ټولګې چاپلګښت ته يې وړينو تنديو منلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټه

په کار خو دا وو چې له څو شب جمعو نه پس مې سه روزه لګولې وه، خو داسې و نه شول. په اول ځل چې شب جمعې له تلم، نو د سه روزې اراده مې کړې وه. په اوله سه روزه کې راته پته ولګیده چې تر اوسه مې د دین له حکمونو څخه یو هم په سمه توګه نه دي تر سره کړي. تر دې چې لمونځ به مې هم له یوې مخې غلط ویلو. له سه روزې نه پس مې د تبلیغ سره مینه پیدا شوه. له تبلیغي ګروپ سره به په ګشت وتلم. خلکو ته به مو دعوت ورکولو .

یوه ورځ چې د مخه را ته د مازیګر له لمانځه نه پس د اعلان ویل شوي وو، په ډېر جرئت مې وویل:

-دوستانو او مشرانو، یو ضروري اعلان واورئ. زموږ‌او ستاسې کامیابي په دین کې ده. دین به په مورږ او تاسې کې څنګه راځي او په ټول عالم کې به څنګه راځي؟ ددې لپاره محنت په کار دی. له دعا نه پس به یو ورور د ایمان او یقین خبرې کوي، تاسې ټول دوستان کینئ ، الله تعالی به ډېر اجرونه درکړي .

د دې اعلان نه پس مې له ځانه ډېره طمعه پیدا شوه. د دعا نه پس د خدای ولیان راټول شول او یو ورور پورته شو او په ایمان او یقین یې اوږدې خبرې وکړې. د خبرو وروسته ناستو کسانو د وخت لګولو ارادې څرګندولې او یو کس به لیکلې. یو کس پورته شو، خپل نوم یې واخیسته او په روانه هفته کې یې د سه روزې اراده وښوده. بل پورته شو او د یوې میاشتې اراده یې وښوده، زه هم په جذباتو کې راغلم پورته شوم او ناڅاپه مې له خولې ووتل: ولیکه، کرامت څلور میاشتې نغدې. له دې خبرې سره ناستو کسانو د "جزاك الله " آوازونه پورته کړل.

له جومات نه لا نه وم وتلی چې تبلیغي یارانو راته له نیك عمل سره د توفیق دعا د الله تعالی په دربار کې وغوښته او ځینو خو راته په ملا د شاباسي ټپونه هم راکړل. کورنۍ مې هم زما په اراده خبره شوه. مور، پلار، ورونه او خویندې یو هم زما په اراده خوښ نه وو. مور به مې راته زما په غیاب کې د بچو خواریدل مخې ته کول، ورونو به مې کورني مسوولیتونو ته متوجه کولم او پلار خو مې راڅخه بیخي مخ اړولی و.

هغه ورځ هم راورسیده چې له کوره په جنګ او شور د څلورو میاشتو په اراده ووتم. تشکیل مو پنجاب ته وشو او د پنجاب لیرې پرتې سیمې او لویو او وړو ښارونو کې مو دعوت وچلوه. کله نا کله به مې د کور احوال په تلیفون اخیسته چې بلا پیسې رانه پرې خرچ شوې وې. ماشوم زوی او ماشومه لور به مې هر وخت سترګو ته نیغ نیغ کیدل.

هغه وخت هم راورسیده چې څلور میاشتې مې پوره شوې وې او کورته راغلم. کورنۍ مې راته ډېره خوشحاله وه. څو ورځې خو یې د یوه میلمه په څیر نازولم. د کور نه په سارا به هم دوستانو راسره مینه ښودله، هر چا به په امیر صاحب بللم او که رښتیا درته ووایم په ما به د امیر صاحب غږ ډېر ښه لګیده. یوه شي ته چې ځوریدم، دا و چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په غیاب کې مې زوی ډیر بېسره شوی و او ورپې لور خو مې له سره نه پیژندم. نو څنګه به یې پیژندلی وم، ښویه مخ له کوره وتی وم او له ببرې ږیرې سره په کور راننوتم .

اف خدایه! چې دا د کرکټ لوبه خو دې له سره په دې دنیا کې نه وه پیدا کړې. زما به لا یوه هفته له دورې نه د واپسۍ نه وه شوې چې د ورلډکپ 99 میچونه پیل شول. بس ټینګ ورته نه شوم، په ډیره سپین سترګۍ مې کور په سارا د کرکټ میچونه په تلویزون کتل. او همدا سپیره میچونه وو چې زه یې د خلکو پر وړاندې سپك کړم. هر چا به راته ویل: د خدای بنده، تا خو ډیر محنت کړی دی، د دین په لار کې دې پوره څلور میاشتې لګولي دي، ولې دې خپله خواري په سین لاهو کوې، تبلیغیان خو چې څلویښت ورځې ولګوي، اول په مصلحت له کوره تلویزون ورکوي او که بیا و نه شي، نو د کوټې له سره ایسته کوځې ته ارتوي. ته لا څنګه تبلیغي یې چې له سهاره تر مازیګره تلویزون ته ناست یې او ویل کیږي چې تر نیمو شپو په وي، سې، ار فلمونه هم ګورې.

تر هغې چې د کرکټ میچونه روان وو، نو کور په سارا به مې روزانه ستغې سپورې اوریدې. او روزانه به مې له خلکو سره جنګونه کول.

یره زه خو وایم چې تبلیغ کې به هم بنده په قسمت قبلیږي. هغه توری وګوره کنه د دنیا بد عمله ، چرسي او جوارګر سړی و، فقط درې سه روزې او یوه چهله یې لګولې ده، الله تعالی پرې رحم کړی دی، په دعوت کې یې اثر دی، داسې شب جمعه نه وي چې ده په کې پنځه شپږ کسه ځوانان شب جمعې ته نه وي تیار کړي .

اف خدایه! دا په ما څه چل شوی دی، څوك مې په خوله پیاز هم نه خوري. هغه تیره ورځ خو مې د تره زوی راته بدې خبرې نه وې کړې او زما پرې لاس اوچت شو. هغه خو ټولې خبرې زما په ګټه کړې وې او رښتیا یې ویل چې زه لا د خدای په لاره کې نه یم قبول شوی او ما د تبلیغ تسلسل سم نه دی تعقیب کړی. دا یې هم سمه خبره کوله، چې زما څه کار و چې د یوه دهري نه مې په غسل کې د فرضو پوښتنه کوله. زه څومره بې حوصلې شوم چې خبره تر لاس اچولو ورسیده. خو څه څه چې وشول هغه وشول، یوه ګټه خو مې وکړه، اوس راته د کرامتي پر ځای خلك امیر صاحب وایي.

/ 199912/03

پیښورر لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپيرۍ او ديو

شاعر په ګڼ بازار کې د روزګار چرتونو په مخه کړی و، چې نا څاپه يې تخيل غزونې وکړې، له زړه نه يې نرۍ څړيکه پورته شوه او ځنګه چې يې په شونډو زمزمه شوه، نو د سرك په غاړه له ولاړو پوليسو نه پرې يوه غبږ وکړ:

ـدې خوا راشه! دا کنځلې دې ځنګه وکړې؟

ـکنځلې خو مې نه دي کړي تاڼيدار صاحب.

ـچې کنځلې دې نه کولې، نو بيا دې د سودايانو په څير له ځانه سره څه اوتې بوتې ويلې؟

ـاوتې بوتې خو مې نه دي ويلي تاڼيدار صاحب.

ـاخر څه بکواس دې کولو، شابه ووايه که نه چمړه درنه وباسم.

ـهسې ما ويل ښاپيرۍ يو څه راوړي وو، خو د ديو بوړنوونکی غبږ يې چې واوريده، نو په يوه ترپ کې يې ښنې وايستې.

ـغلی شه، د خان بچيه. په ويښه خوبونه ګورې او هغه هم د ديوانو او ښاپيرو، چرسي خو به نه يې؟

ـنه قربان.

ـدا قربان دې د چرسيانو دی، هلکو! دی بوځئ او په حوالات کې يې بند کړئ .

12 /04 /2001پيښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Yahoo. Com

شهسوار بيګا ټوله شپه له خوشحالۍ نه په کټ کې لټ په لټ اوښتی و، خو حرام شه که يوه سترګه خوب يې کړی وي. نن يې له سهاره مازيګر ته داسې تلوار و، لکه د جوزا د مياشتې روژتي چې د ماښام بانګ ته انتظار باسي. دم ګړۍ به يې ساعت ته کتل، کله به يې ځان په ورځپاڼه مصروف کړ او کله خو به پا ځيده او بې مقصده به يې داسې ګړندي ګامونه واخيستل، لکه له کوم چا نه چې غل جيب وهلی وي .

شهسوار له يوې مياشتې راهيسې په انټرنيټ کلب اموخته شوی و، هره ورځ به بلا ناغه ورته. په پيل کې يې له انټرنيټ سره دومره مينه نه وه، خو په کرار، کرار ورته په زړه پورې کيده. ماته کوډه انګريزي يې هم زده وه او د چا خبره خپله جاله يې تر ګودره رسولی شوه.

تيره ورځ چې شهسوار په انټرنيټ کې د www.afghanonline.com ته لاړ، نو په لسګونو ادرسونه يې وليدل چې په اصطلاح په لين کې وو. يو يو يې له نظره تير کړ، د نرګس په نوم يې زړه اوبه وڅښلې، موس يې د نرګس په نوم کليك کړ، لږه شيبه وروسته د نرګس وينډو پرانيستل شو او له واره يې ورته وليکل:

ـسلام نرګس.

ـواليکم سلام فالکن، زما نوم نرګس نه بلکې پرښته ده.

ـبخښه غواړم پرښتې، زه هم شهسوار يم، څو کلنه يې؟

ـکه څه هم نجونې خپل عمر ښودلو سره علاقه نه لري، خو زه د دوه ويشت او درويشت کلونو تر منځه يم، ته څوکلن يې؟

ـزه به د 2002 م کال د اپريل په لومړۍ نيټه پنځه ويشت کلن شم.

واده دې کړی؟

ـرښتيا درته ووايم.

ـکه پول را سره ونه کړې، نو رښتيا به راته ووايې ځکه چې ته خو په دروغجنه ورځ پيدا يې.

ـښه، نو چې رښتيا را باندې وايې، نو ما واده کړی دی.

ـميرمن دې ښکلې ده؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـهو، ډېره ښکلې ده.

ـسواد لري؟

ـهو، د پيښوريانو په اصطلاح ميټرك پاس ده.

ـله تا سره مينه لري؟

ـهو، له حده زياته.

ـاو ته له هغې سره مينه لرې؟

ـمتاسفانه د ښکلي صورت او نيك سيرت سره- سره کابو دا څلورمه مياشت ده، چې هيڅ مې په زړه کې دهغې مينه ځای نه نيسي.

ـدا ولې؟

ـنه پوهيږم، خو دومره ويلی شم چې د زړه بيله دنيا وي. ته باور وکړه چې همدا اوس له تا سره په چټينګ کې اخته يم، ستا مينه مې بې واره په زړه کې په ټوپونو ده.

ـتا زه ليدلې يم؟

ـنه، د سر په سترګو خو مې نه يې ليدلې، خو د زړه په سترګو دې وينم او ښکلا ته دې حيرت وړی يم.

ـته خو ليونی نه يې؟

ـنه ګرانې، خو مينه ضرور ليونۍ وي.

رښتيا تا خو دا ونه ويل چې تعليم دې څومره دی!؟

ـزه هم په اصطلاح ميټرك پاس يم.

ـچيرته اوسيږې؟

ـهمدلته، په پيښور کې.

ـته واده شوې يې؟

ـهو، دا څويمه مياشت ده چې واده کړې يم.

ـخاوند دې څنګه دی؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـخاوند چې هر څنګه وي د ښځې جامه وي.

ـله خاوند سره دې مینه لرې؟

ـبې اندازې مینه ورسره لرم.

ـاو هغه له تا سره مینه لري؟

ـنه خیر، له ډېرو کوښښونو سره- سره ونه توانیدم چې په زړه کې یې ځای پیدا کړم.

ـخاوند دې څومره بدبخته دی، چې له پرېښتې سره مینه نه کوي.

ـشهسوار خانه، زما وخت په پوره کیدو دی، زه درنه اجازت غواړم.

ـپرېښته جان، مخکې له دې چې د خدای په امان درته ولیکم، دادی زه خپل عکس درلیږم او له تا نه هیله کوم چې ته به هم خپل عکس سبا ته راولیږې.

ـسمه ده، د خدای په امان، شهسوار خان.

ـد خدای په امان، پرېښه جان.

په همدې ورځ شهسوار د نرګس ادرس د یاهو په میسنجر کې له ځانه سره ونیوه. په بله ورځ شهسوار په ټاکلې وخت انټرنیټ کلب ته لاړ. په ډېرې بې صبرۍ یې خپل امیل چیك کړ، ویې لیدل چې د خطونو په قطار کې ورته د نرګس خط هم راغلی دی په ډېرې بې صبرۍ یې تر ټولو د مخه د نرګس په نوم موس کلیک. په لږه شېبه کې ورته د نرګس خط خلاص او په دې جمله یې سترګې ولګېدې

My Dear Frend This Picture for u. تر خط لاندې پاڼه ورو ورو په خلاصېدو شوه. تر هر څه د شهسوار سترګې په طلایي ویښتو ولګېدې او سم له واره عکس په داسې انداز کې راښکاره شو، لکه د یوې حیاناکې پېغلې له مخه چې پوړنی وغورځېږي. د شهسوار له خولې ناخوداآګا ووتل:

"واه واه دا څومره ښکلې ده، دا خو په رښتیا هم پرېښته ده،. دومره ښکلې انجلۍ خو ما په ژوند کې هم نه ده لیدلې. چې عکس یې رالیږلی، فکر کوم چې لاره ورسره جوړیږي. نن ترې خامخا د ملاقات وخت اخلم".

شهسوارخپل میسنجر خلاص کړ ، خو نرګس آن لاین و ه. پیغام یې ورته ولیږه، د عکس د رسیدو یې ترې مننه وکړه او د سبا ورځ لپاره یې د چټینګ وخت ورته وښوده .

پرون چې شهسوار څنګه میسنجر خلاص کړ ویې لیدل چې نرګس په لاین کې ده. موس یې پرې کلیك کړ او له واره یې ورته ولیکل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــپرېښتې سلام.

ــواليکم سلام شهسواره.

ــد عکس را ليږلو دې يوه دنيا مننه، واقعاً ډېره ښکلې يې او که مبالغه يې و نه ګڼې نو زه خو يې د ښکلا تکميل بولم.

ــشهسواره، زه خو د ښکلا په تکميل عقيده نه لرم.

ــد ښکلا په تکميل به دې عقيده پيدا شي، خو که يو ځل دې پر چا زړه وبايله.

ــکه درته ووايم چې ما هم زړه بايللی، نو ته به باور وکړې؟

ــڅنګه به باور نه کوم، ته خو پرېښته يې او پرېښتې خو دروغ نه وايي. خو دا راته ووايه چې هغه نيکمرغه انسان څوک دی چې پرېښتې پرې زړه بايللی دی؟

ــهغه نيکمرغه انسان ته يې.

ــدا څه وايې، داسې به نه وي!!

ــهمداسې ده.

ــنه، نه داسې مه وايه. ژر شه ووايه چې ما ټوکې کړي دي، که نه زه به له ډېرې خوشحالۍ نه سکته وکړم.

ــنه ګرانه، د سکتې نوم مه اخله، چې زما زړه هم په درزا شو.

ــښه دا راته ووايه چې څنګه کيدای شي چې زه او ته له نږدې څخه ووينو!؟

ــڅنګه چې ستا خوښه وي، خو له يوې خبرې نه ويريږم ، چې که زما او ستا په تعلق ستا ميرمن خبره شي، نو بيا درته څه جنجال پيښ نه شي.

ــته د دې خبرې هيڅ غم مه کوه، اول خو هغه خبرېږي نه او که خبره هم شي، زه يې دومره په کيسه کې نه يم.

ــښه نو چې داسې ده، کله چې ستا خوښه وي، سره و به وينو.

ــزه خو وايم چې همدا نن په همدې شيبه مو سره ليدلی وی.

ــنه ګرانه، اوس خو نه کيږي، سبا ته وخت او ځای وعده کړه چې سره ووينو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـسمه ده، سبا ته د مازیگر په څلورو بجو د باغ ناران جنوبي اړخ ته راشه، زه به هم ځان درورسوم . او رښتیا ځنګه به سره پیژنو؟

ـاسانه خبره ده، زه به په تورو جامو کې درشم او حجاب به مې هم پر مخ اچولی وي.

ـنه ګرانې، تورې جامې مې هیڅ نه خوښیږي او حجاب خو مې لا تر هغې هم زیات بدې شي.

ـښه نو ته ووایه چې ځنګه جامې واغوندم؟

ـهر ځنګه چې وي، خو چې د هندي فلمونو د جونو په څیر دې یوه زیږه لوپټه له غاړې تاوه کړې وي او بې لستوڼو کمیس دې په تن وي، نو پیژندل دې څه دومره ګران کار نه دی.

ـبلکل سمه ده، تر سبا مازیګره پورې د خدای په امان، ستا پرېښته.

ـد خدای په امان، ستا شهسوار.

دا ورځ په شهسوار باندې د کال هومره اوږده شوه، خو بلاخره څلور بجو ته لږ وخت پاتې و چې شهسوار د باغ ناران په لور وخوځیده. باغ ته چې ورسیده، نو له ټاکلي وخت نه لس دقیقې تیرې وې. سم له واره یې د باغ جنوبي لور ته حرکت پیل کړ. له لیرې یې ولیدل چې یوه سر لوڅې انجلۍ چې زیږه لوپټه یې له غاړې نه تاوه کړې ده، د ګلاب د بوټي تر څنګ ولاړه ده او یو سور ګلاب یې د ډنډرکي سره خپلې پوزې ته راښکلی دی.

شهسوار چې لږ ورنږدې شو، نو له واره یې پرې غږ وکړ چې پرېښتې!

جینۍ مخ راواړوه او په ړومبي ځل چې شهسوار خپله میرمن دومره بې حجابه ولیده، نو له پښو نه یې ځمکه وتښتیده.

عرفان کلتوري مرکز، پیښور

2002/ 01/ 04

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایمان دی ایمان

په هیواد کې د اسلامي نظام د راتلو څخه تقریباً دوه میاشتې وروسته په داسې حال کې چې کورنۍ مې په پېښور کې اوسیده، ګوښی د جلال آباد ښار ته راغلم او په صرافۍ مې پیل وکړ. د شپې تیرولو لپاره به د یوه نیږدې عزیز هوټل ته تلم او په عین حال کې به مې ورته منشیتوب هم کاوه .

یو مازیګر د خپل عزیز سره د هوټل د لومړي چت په پیک پر چوکۍ ناست وو م او چای مو نوش جان کولې چې زموږ یو بل کلیوال چې هغه هم د صرافۍ کار کاوه، د مخابراتو په چوک په داسې حال کې ګړندی تیریدو ، چې شاته یې یو پیټی هم اچولی .

عزیز مې پرې غږ وکړ:

سیداله! داڅه شی دې شاته اچولی دی، چې داسې په منډه یې؟

سیدال چې په ګوتو ښوورلو یې د پیسو اشاره کوله، ظاهراً یې وویل:

الوګان دي، الوګان.

عزیز مې بیا ورغږ کړ چې د الوګانو پیټی خو داسې نه وي اخر دا څه دي چې دومره وارخطا یې؟

سیدال بیا د ګوتو په ښوورلو اشاره وکړه او ویې ویل:

ته خو بیخي په نیمه نه پوهیږې درته وایم چې الوګان دي، الوګان.

خو عزیز مې پرېښودونکی نه و او بیا یې پوښتنه تکرار کړه.

د سیدال یې هم زړه راپړسولی و، نو په لوړ غږ یې ورته وویل:

ایمان دی، ایمان او بې ایمانه ټوپکیان راپسې لګیدلي دي، درنګ ساعت له یې رانه اخلي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library